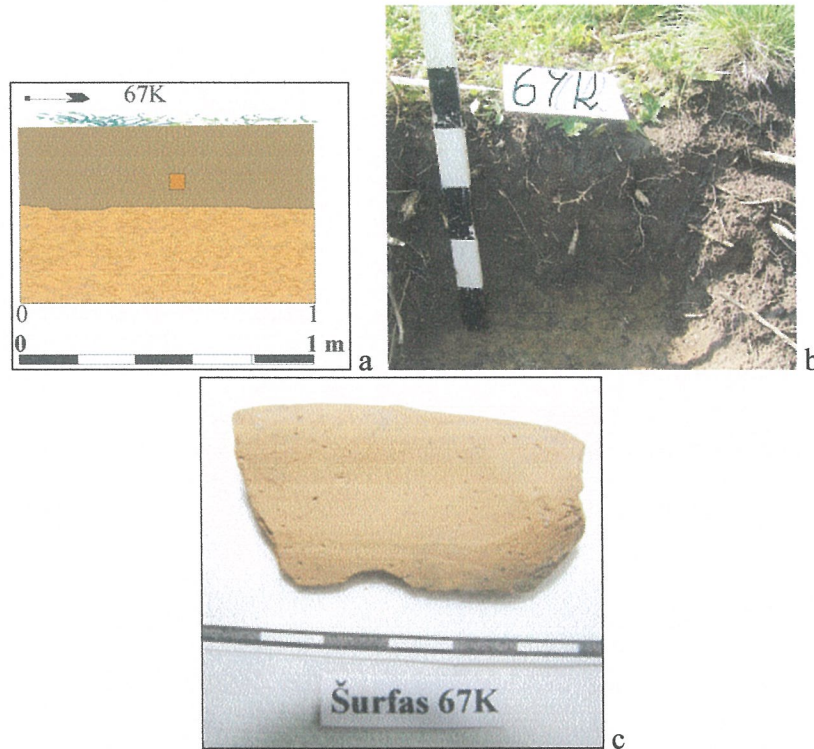

Šurfas 67K

Šurfas iškastas už 10 m į R nuo šurfo 66K, pietinėje kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai pusėje. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 30 cm. Joje rasta žiesto puodo šukė. Tiesiai po ja pasirodė įžemis – šviesus, minkštas smėlis. (78 pav.).

78 pav. Šurfas 67K: a- planas; b-V sienos pjūvis; c-puodo šukė

Šurfas 68K

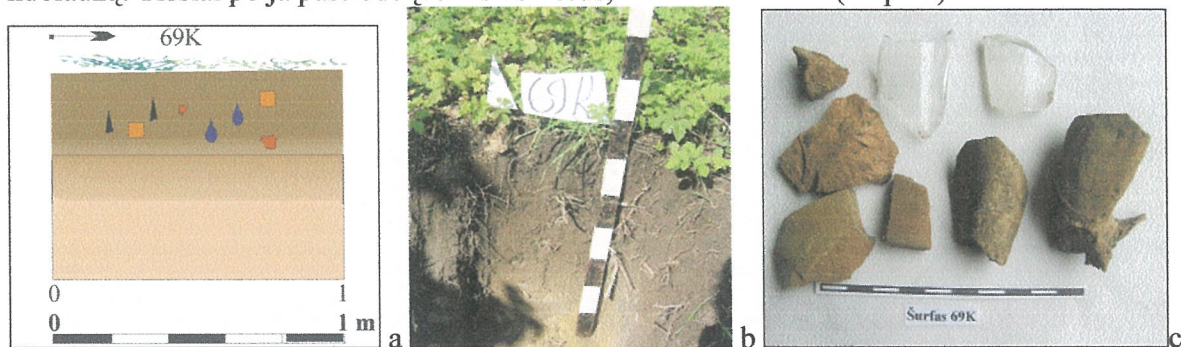
Šurfas iškastas už 10 m į R nuo šurfo 67K, pietinėje kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai pusėje. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 50 cm. Joje rasta 2 žiesto puodo šukės, plytų trupinių, kaulų nuolaužų. Tiesiai po ja pasirodė įžemis – šviesus, minkštas smėlis. (79 pav.).

79 pav. Šurfas 68K: a- planas; b-V sienos pjūvis; c-radiniai

Šurfas 69K

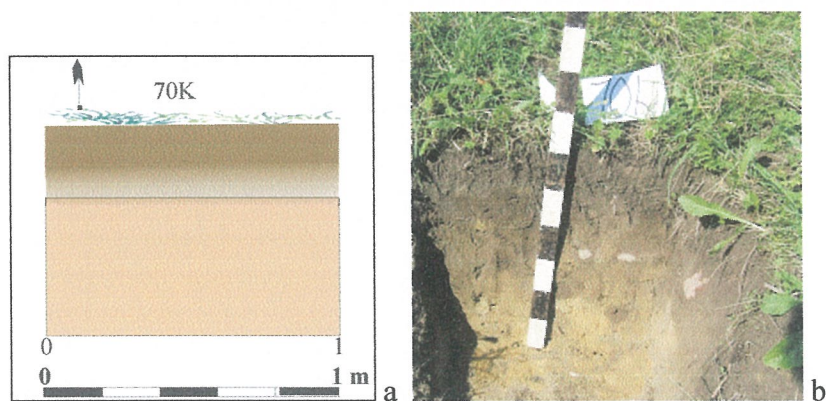
Šurfas iškastas už 10 m į R nuo šurfo 68K, pietinėje kelio Kurtuvėnai - Šaukėnai pusėje. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, šviesėjančios dugno link, kurios sluoksnio storis 50 cm. Joje rasta 2 žiesto puodo, 2 stiklinių indų šukės, plytų trupinių, kaulų nuolaužų. Tiesiai po ja pasirodė įžemis –šviesus, minkštas smėlis. (80 pav.).

80 pav. Šurfas 69K: a- planas; b- Š sienos pjūvis; c- radiniai

Šurfas 70K

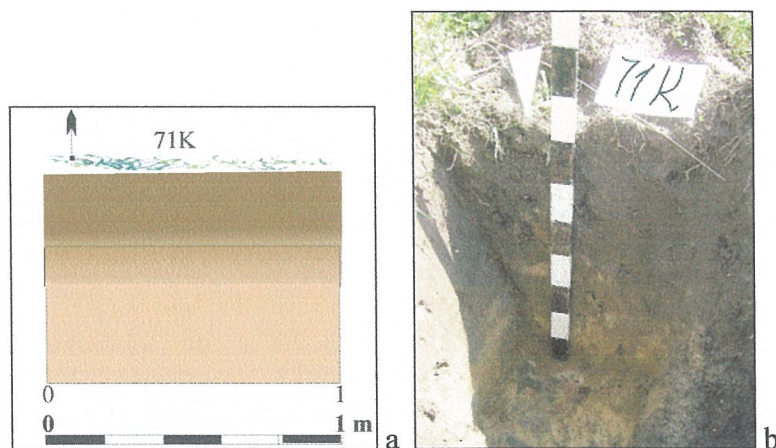
Šurfas iškastas už 10 m į P nuo šurfo 69K, šurfų linijai pasukus rytiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, šviesėjančios dugno link, kurios sluoksnio storis 20-30 cm. Tiesiai po ja pasirodė įžemis –šviesus, minkštas smėlis. (81 pav.). Radinių nerasta.

81 pav. Šurfas 70K: a- planas; b- Š sienos pjūvis

Šūrfas 71K

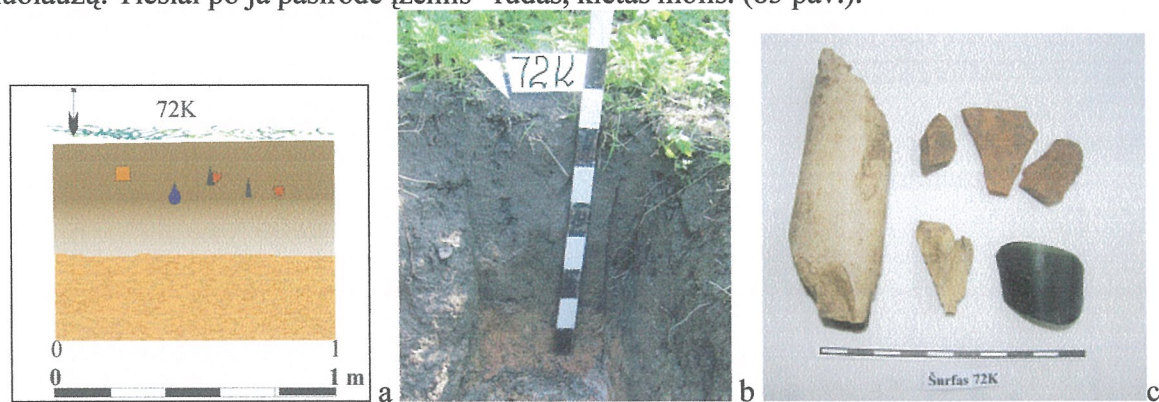
Šūrfas iškastas už 10 m į P nuo šurfo 70K, šūrfų linijai pasukus rytiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, šviesėjančios dugno link, kurios sluoksnio storis 20-30 cm. Tiesiai po ja pasirodė įžemis –šviesus, minkštas smėlis. (82 pav.). Radinių nerasta.

82 pav. Šūrfas 71K: a- planas; b- P sienos pjūvis

Šūrfas 72K

Šūrfas iškastas už 10 m į P nuo šurfo 71K, šūrfų linijai pasukus rytiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, šviesėjančios dugno link, kurios sluoksnio storis 30-40 cm. Joje rasta 1 žiesto puodo, 1 stiklinių indų šukės, plytų trupinių, kaulų nuolaužų. Tiesiai po ja pasirodė įžemis –rudas, kietas molis. (83 pav.).

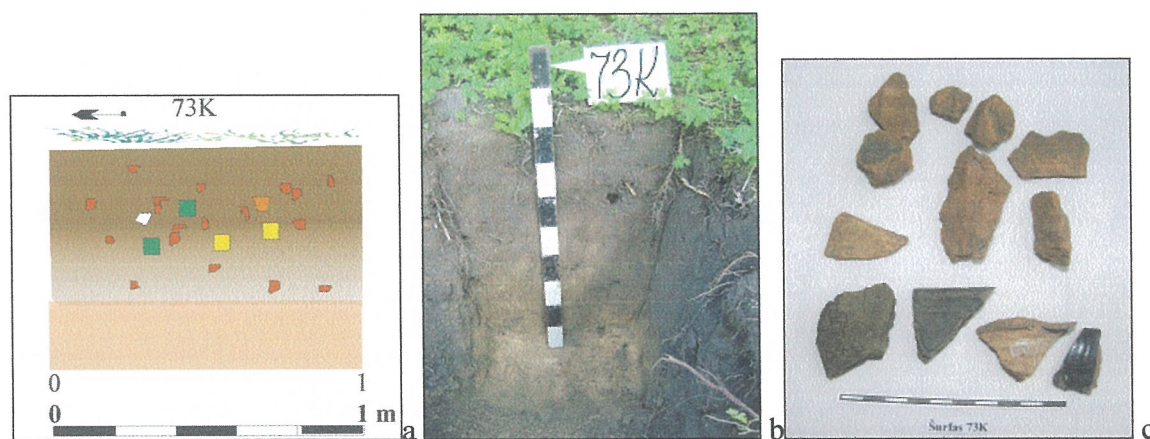
83 pav. Šūrfas 72K: a- planas; b- P sienos pjūvis; c- radiniai

Šūrfai 74K-81K

Šūrfai 74K-81K buvo iškasti ties pietiniu vaismedžių sodo pakraščiu. Šioje vietoje aiškiai matomas žemės kauburys, kurio ŠV papėdėje susodintos obelys. 74K-78K šūrfai buvo išdėstyti viena linija, ŠR-PV kryptimi, minėto kauburio papėdėje. 79K-81K šūrfai taip pat išdėstyti viena linija už 10 m į ŠV nuo 74K-78K šūrfų linijos. Šioje vietoje buvo užakęs tvenkinys, kurį numatyta rekonstruoti. Vieta labai šlapia, apaugusi aukštomis dilgėlėmis, krūmeliais.

Šurfas 73K

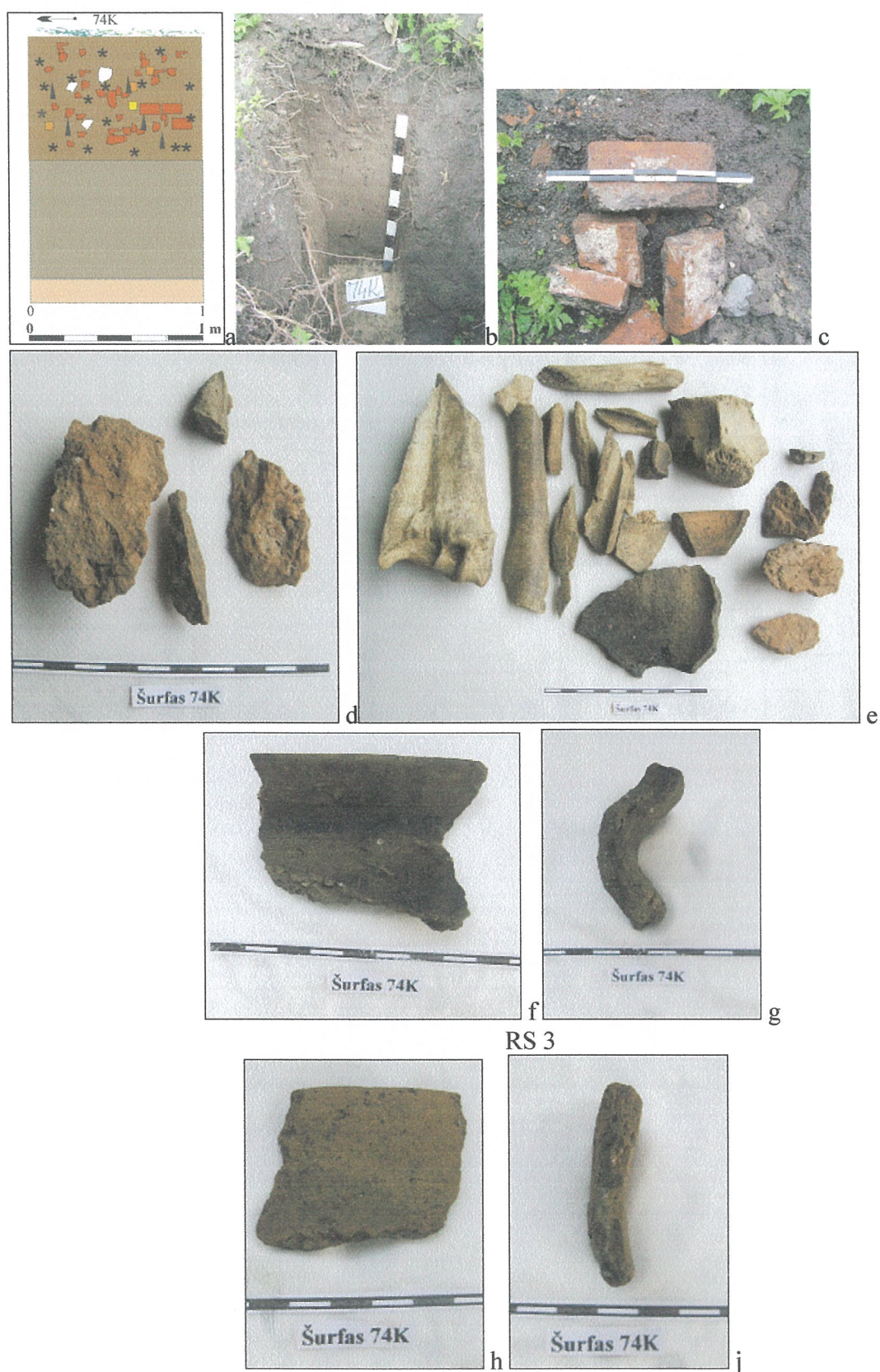
Šurfas iškastas už 10 m į P nuo šurfo 72K, šurfų linijai pasukus rytiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, šviesėjančios dugno link, kurios sluoksnio storis 40 cm. Velėnoje nuo pat paviršiaus iki 40 cm gylio rasta žiestų storasienių ir glazūruotų puodų šukių, plytų trupinių ir koklių nuolaužų. 40 cm gylyje pasirodė 30 cm storio maišyto smėlio sluoksnis be jokių priemaišų. 70 cm gylyje pasirodė įžemis –gelsvas, minkštas smėlis. (84 pav.).

84 pav. Šurfas 73K: a- planas; b- R sienos pjūvis; c- radiniai

Šurfas 74K

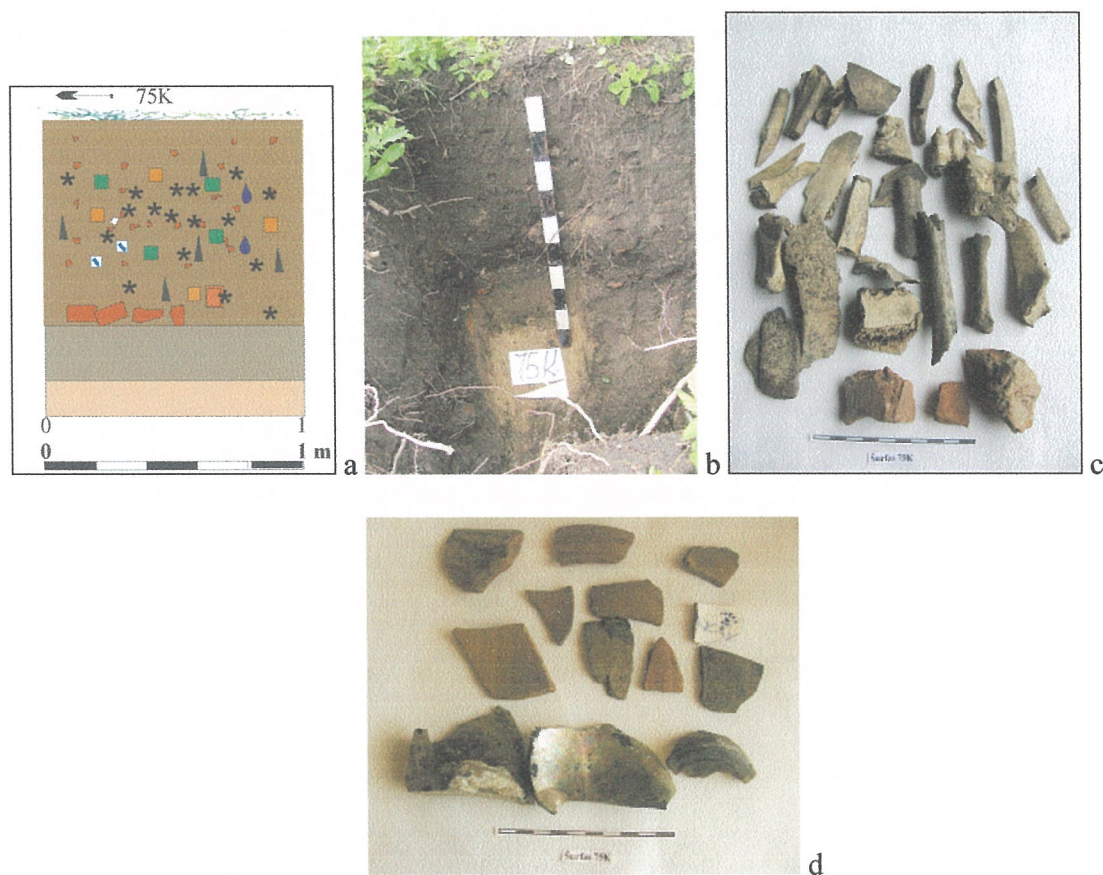
Šurfas iškastas už 10 m į V nuo šurfo 72K, šurfų linijai pasukus pietiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Už 5-6 m į P nuo pietinės tyrinėjamo ploto ribos žemės paviršiuje išsiskiria gana žymus kauburyš, kurio pakraščiais matosi akmenų ir plytų. Tai žemėmis užsinešę pastato pamatai ir griuvenos. Šurfų vietoje žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 70 cm. Šioje žemėje yra visai sveikų didelio formato raudonų plytų su pridžiūvusiu gelsvu kalkių skiediniu, plytų trupinių, kaulų puodų šukių, koklių gabalų. Šis sluoksnis susikaupė statant, eksploatuojant ir griaunant šalia buvusį pastatą. 70 cm gylyje pasirodė maišyta, tamsiai pilka, minkšta žemė be jokių priemaišų. 1,4 m gylyje pasirodė įžemis –gelsvas, minkštas smėlis. (84 pav.).

85 pav. Šurfas 74K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- plytos su skiediniu; d –plytų trupiniai; e - kaulai; f- storasienio puodo šukė ir jos profilis(RS 3), h, j-storasienio puodo šukė ir jos profilis(RS 4)

Šurfas 75K

Šurfas iškastas už 10 m į V nuo šurfo 74K, šurfų linijai pasukus pietiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Už 5-6 m į P nuo pietinės tyrinėjamo ploto ribos žemės paviršiuje išsiskiria gana žymus kauburys, kurio pakraščiais matosi akmenų ir plytų. Tai žemėmis užsinešę pastato pamatai ir griuvenos. Šurfų vietoje žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 80 cm. Šioje žemėje labai daug radinių, daugiausia 70 cm gylyje. Čia yra visai sveikų didelio formato raudonų plytų su pridžiūvusiu gelsvu kalkių skiediniu, pusplyčių, plytų trupinių, gyvulių kaulų ir dantų, puodų šukių, koklių gabalų, stiklo, porcelianinių indų šukių. Šis sluoksnis susikauptė statant, eksploatuojant ir griauinant šalia buvusį pastatą. 80 cm gylyje pasirodė 20 cm storio maišytos, tamsiai pilkos, minkštos žemės be jokių priemaišų sluoksnelis. 1 m gylyje pasirodė įžemis – balsvas, šlynuotas smėlis. (86 pav.).

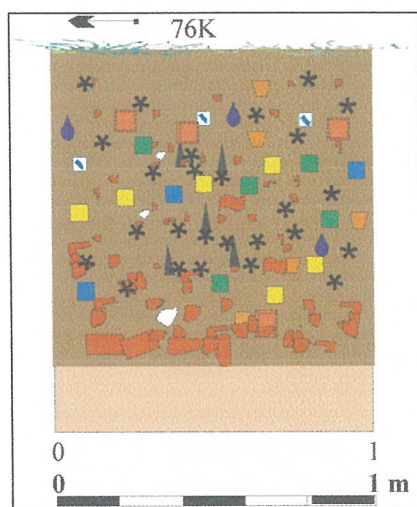

86 pav. Šurfas 75K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- kaulai ir plytų trupiniai; d- keramika ir stiklas

Šurfas 76K

Šurfas iškastas už 10 m į V nuo šurfo 75K, šurfų linijai pasukus pietiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Už 5-6 m į P nuo pietinės tyrinėjamo ploto ribos žemės paviršiuje išsiskiria gana žymus kauburys, kurio pakraščiais matosi akmenų ir plytų. Tai žemėmis užsinešę pastato pamatai ir griuvenos. Šurfų vietoje žemės paviršius

kiek nuolaidus Š pusėn, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 80 cm. Šioje žemėje labai daug radinių, daugiausia 70 cm gylyje. Čia yra visai sveikų didelio formato raudonų plytų su pridžiūvusiu gelsvu kalkių skiediniu, pusplyčių, plytų trupinių, gyvulių kaulų ir dantų, puodų šukių, koklių gabalų ir krosnies molio, stiklo, porcelianinių indų šukių. Šis sluoksnis susikaupė statant, eksploatuojant ir griauinant šalia buvusį pastatą. Plytos ir jų gabalai susikaupę daugiausiai sluoksnio apačioje, ant įžemio, todėl galima daryti prielaidą, kad jos yra pastato statybos laikotarpio liekanos, o ne griuvenos. 80 cm gylyje pasirodė 20 cm storio maišytos, tamsiai pilkos, minkštos žemės be jokių priemaišų sluoksnelis. 1 m gylyje pasirodė įžemis – balsvas, šlynuotas smėlis. (87 pav.).

e

f

g

h

j

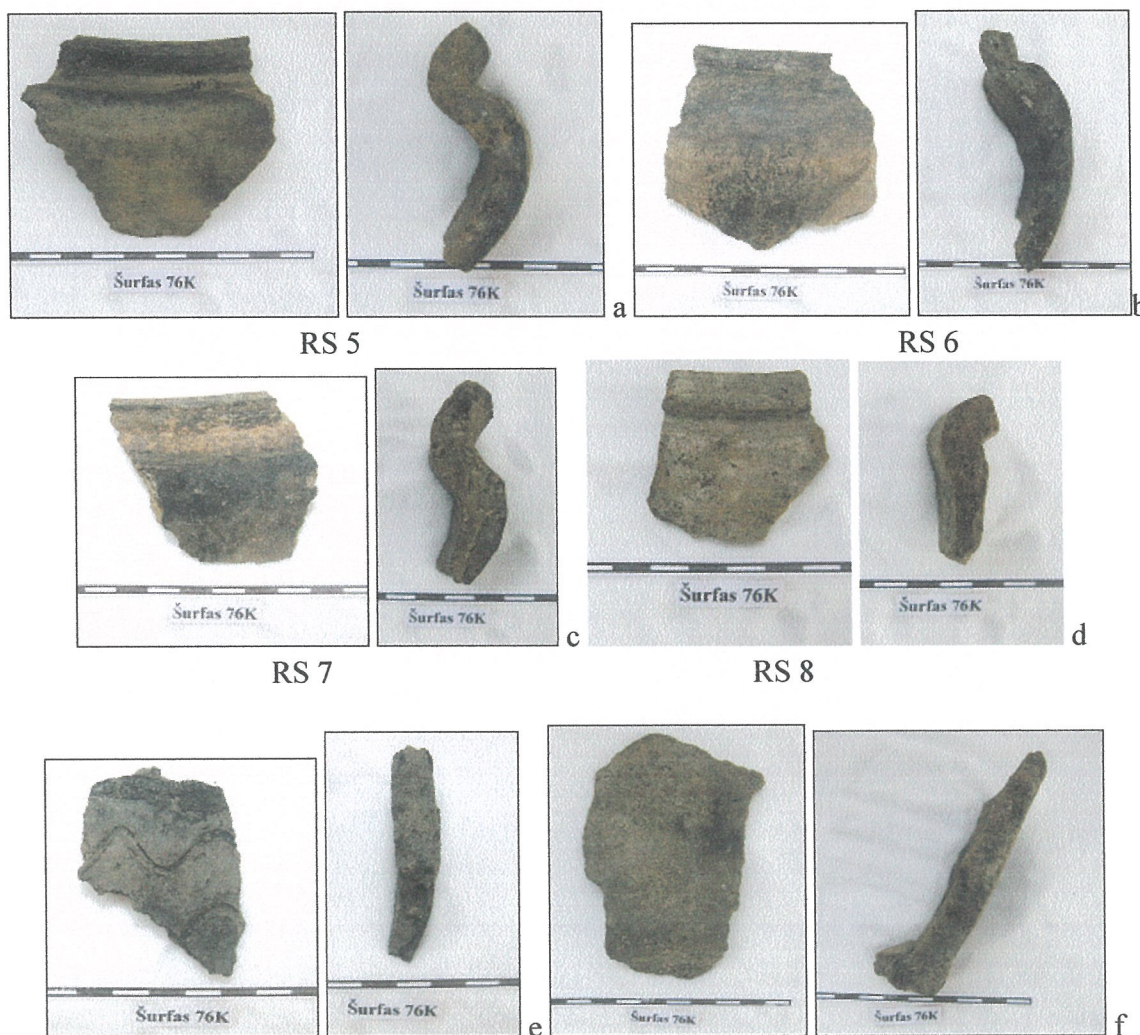
k

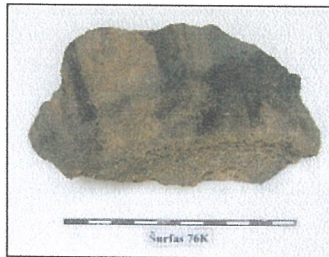

1

87 pav. Šurfas 76K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasiene keramika; d-žieta keramika; e-glazūruota keramika; f- frontaliniai kokliai; g-čerpės, ir krosnies molis; h- puodyniniai kokliai; j- stiklas; k- kalkių skiedinys; l- kaulai

RS 9

RS 10

RS 11

RS 13

RS 14

RS 15

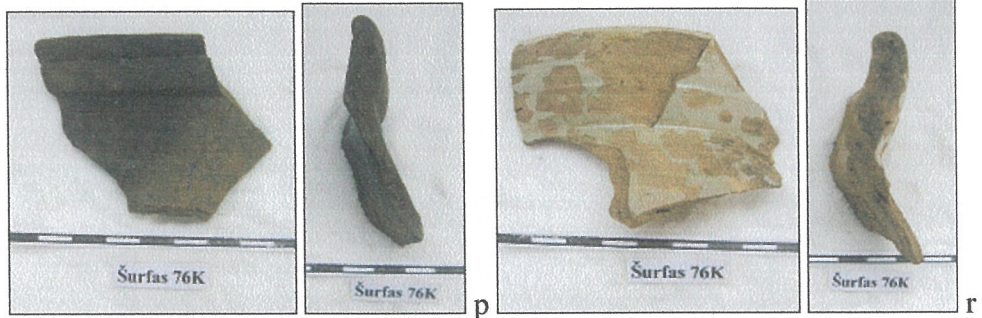

RS 16

RS 17

RS 18

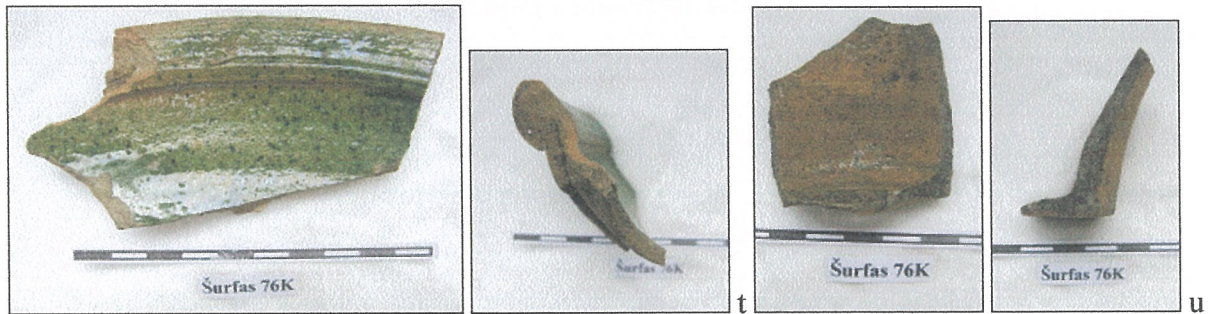
RS 19

RS 20

RS 21

RS 22

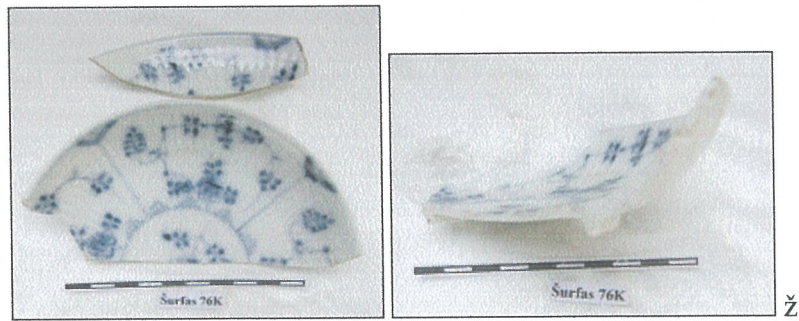
RS 23

RS 24

RS 25

RS 26

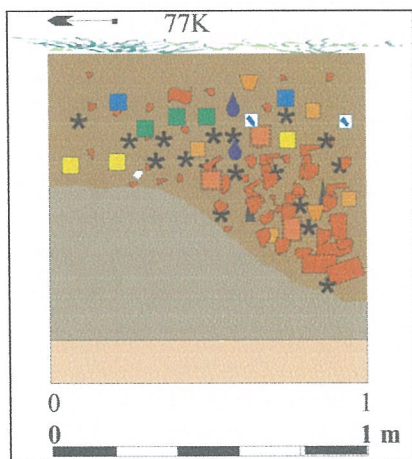

RS 27

87a pav. Šurfas 76K .: a-ž -radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 5-RS27

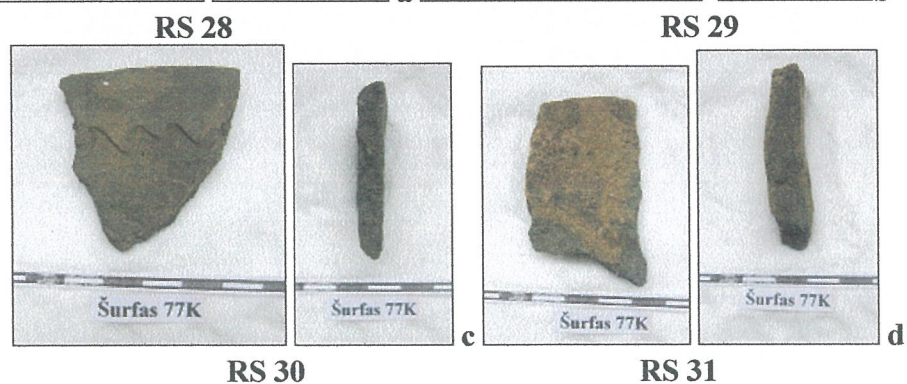
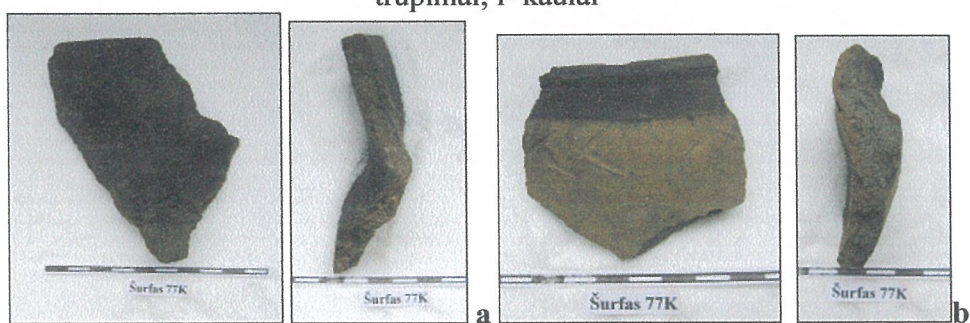
Šūrfas 77K

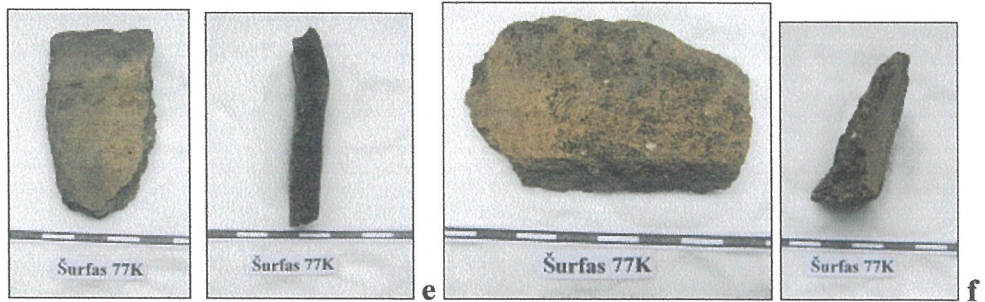
Šūrfas iškastas už 10 m į V nuo šurfo 76K, šurfų linijai pasukus pietiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Už 5-6 m į P nuo pietinės tyrinėjamo ploto ribos žemės paviršiuje išsiskiria gana žymus kauburys, kurio pakraščiais matosi akmenų ir plytų. Tai žemėmis užsinešę pastato pamatai ir griuvenos. Šurfo vietoje žemės paviršius ryškiai nuolaidus Š pusėn, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 40-80 cm. Šūrfas iškastas duobės, priverstos pastato griuvenų, vietoje, todėl šurfo Š pusėje griuvenų sluoksnis storesnis. Šioje žemėje labai daug radinių. Čia yra visai sveikų didelio formato raudonų plytų su pridžiūvusiu gelsvu kalkių skiediniu, pusplyčių, plytų trupinių, gyvulių kaulų ir dantų, puodų šukių, koklių gabalų, stiklo, porcelianinių indų šukių. Šis sluoksnis susikaupė statant, eksploatuojant, o viršuje sukritusio plytos ir jų gabalai - griaunant šalia buvusį pastatą. Griuvenų sluoksnis su gausiais radiniais susikaupė ant maišyto, pilko 15-40 cm storio sluoksnio be jokių priemaišų bei radinių. Jame ir iškasta griuvenų pilna duobė. 90 cm gylyje pasirodė 20 cm storio maišytos, tamsiai pilkos, minkštos žemės be jokių priemaišų sluoksnelis. 1 m gylyje pasirodė įžemis – balsvas, šlynuotas smėlis su moliu. (88-88a pav.).

88 pav. Šurfas 77K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- griuvenų duobė; d- storasienės keramika; e-glazūruota keramika; f-porcelianas; g-frontaliniai kokliai; h-stiklas; j-puodyniniai kokliai; k- plytų trupiniai; l- kaulai

RS 32

RS 33

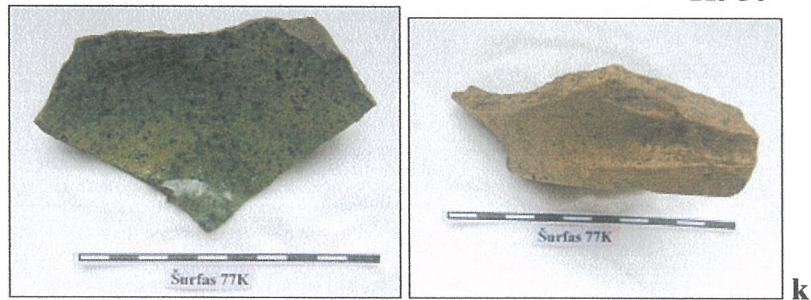

RS34

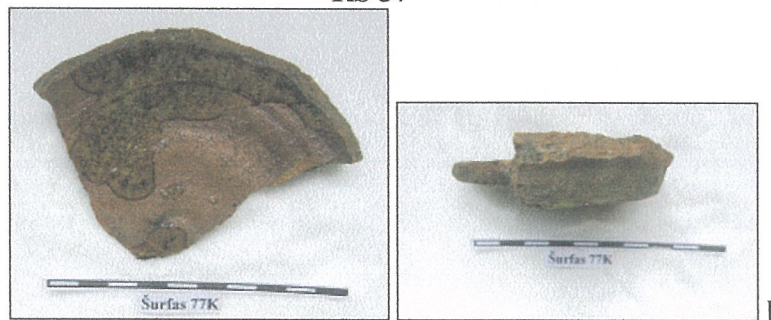

RS35

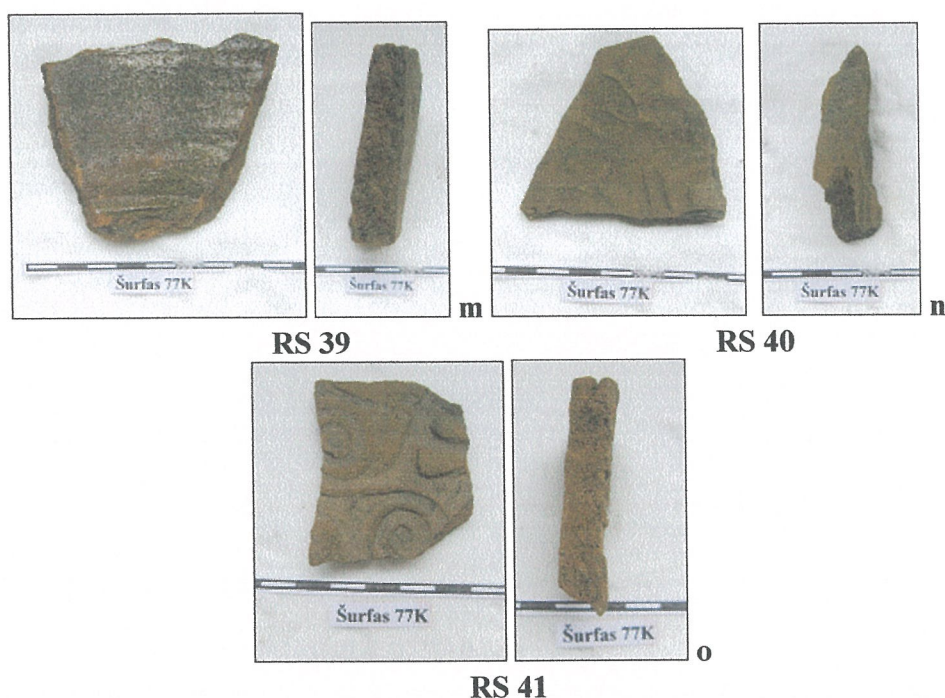
RS 36

RS 37

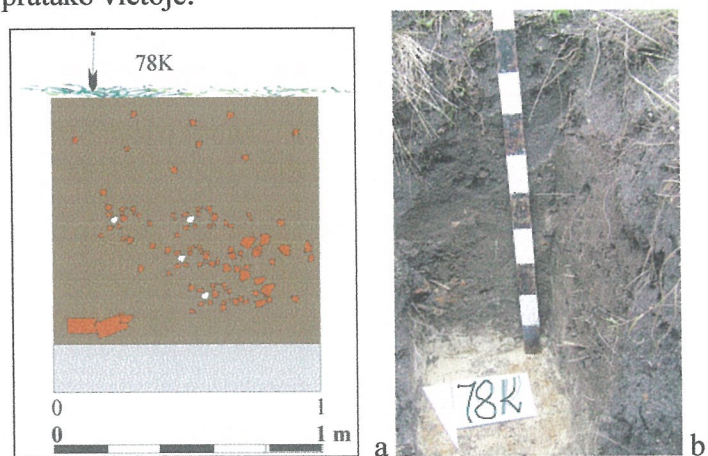
RS 38

88a pav. Šurfas 77K: a-o radiniai pagal Radinių sąrašo numeraciją RS28-RS 41

Šurfas 78K

Šurfas iškastas už 10 m į V nuo šurfo 77K, šurfų linijai pasukus pietiniu tyrinėjamo ploto pakraščiu. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Už 5-6 m į P nuo pietinės tyrinėjamo ploto ribos žemės paviršiuje išsiskiria gana žymus kauburys, kurio pakraščiais matosi akmenų ir plytų. Tai žemėmis užsinešę pastato pamatai ir griuvenos. Šurfo vietoje žemės paviršius nuolaidus š pusėn, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 80 cm. Šioje žemėje labai daug radinių. Čia yra visai sveikų didelio formato raudonų plytų su pridžiūvusiu gelsvu kalkių skiediniu, pusplyčių, plytų trupinių, gyvulių kaulų ir dantų, puodų šukių, koklių gabalų, stiklo, porcelianinių indų šukių. Šis sluoksnis susikaupė statant, eksploatuojant, o viršuje sukritusio plytos ir jų gabalai - griaunant šalia buvusį pastatą. 90 cm gylyje pasirodė įžemis – baltas vandens telkinio dugno smėlis. (89 pav.). Šis šurfas iškastas už 10 m į R nuo šurfo 55K, kur taip pat buvo aptiktas vandens telkinio sluoksnis ir dugnas. Greičiausiai Šurfai 78K ir 55K iškasti tvenkinio pratakų vietoje.

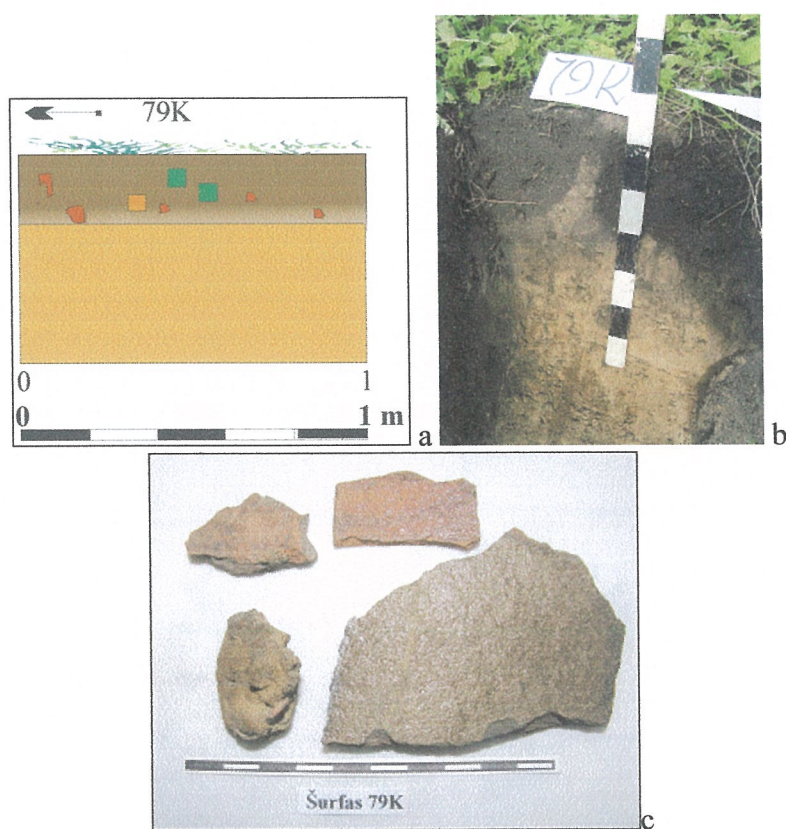

89 pav. Šurfas 78K: a- planas; b-P sienos pjūvis;

Šurfas 79

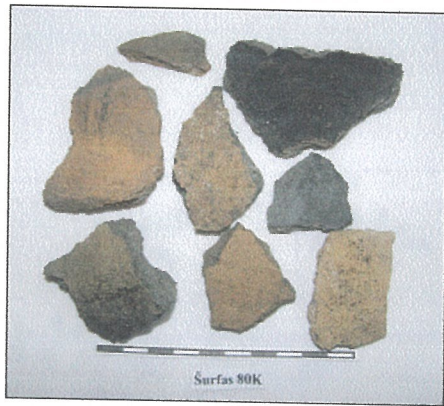
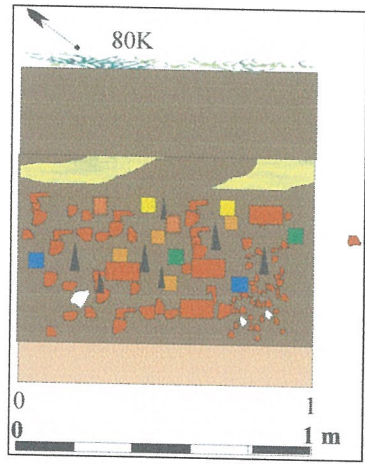
Šurfas iškastas už 10 m į Š nuo šurfo 78K, šurfų linijai pasukus į Š pusę pro vakarinį užakusio tvenkinio pakraštį. Šioje vietoje anksčiau ir dabar auga vaismedžių sodas. Šurfo vietoje žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Velėna užaugusi ant maišytos, tamsios rusvai pilkos žemės, kurios sluoksnio storis 20 cm. Šioje žemėje buvo plytų trupinių ir gabalų, keletas šukių. 20 cm gylyje pasirodė įžemis – rusvas, minkštas smėlis. (90 pav.)

90 pav. Šurfas 89K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- radiniai

Šurfas 80

Šurfas iškastas už 10 m į R nuo šurfo 79K ir už 7 m į Š nuo 74K, šurfų linijai pasukus į R pusę pro pietinį užakusio tvenkinio pakraštį. Šioje vietoje žemės paviršius horizontalus, jis drėgnas, apaugęs garšvomis ir krūmokšniais. Viršutinis 30 cm sluoksnis – tai juoda, maišyta, su labai gausiomis organikos priemaišomis drėgna žemė, kurioje nebuvo jokių radinių. 30 cm gylyje aptiktas 10-15 cm storio nevienalytis šlyno sluoksnis, čia susikaupęs kasant dabar jau užakusį tvenkinį. Šlynas užmestas ant 50 cm storio maišytos, tamsios, rusvos žemės, kurioje labai daug plytgalių, molinių žiestų puodų ir kitų indų šukių, kaulų. Prie plytų gabalų nepastebėta skiedinio, todėl manytina, kad tai statybinės atliekos, o ne griuvenos. Apatinė šio sluoksnio dalis labai tamsi, greičiausiai su dumbliu. Matyt, ši vieta visada buvo šlapia. Šlyno sluoksnelis ant sluoksnio su plytgaliais rodo, kad tvenkinys buvo iškastas po to, kai pastatas jau buvo pastatytas. 90 cm gylyje pasirodė įžemis- balkšvai rusvas šlynas. (91-91a pav.).

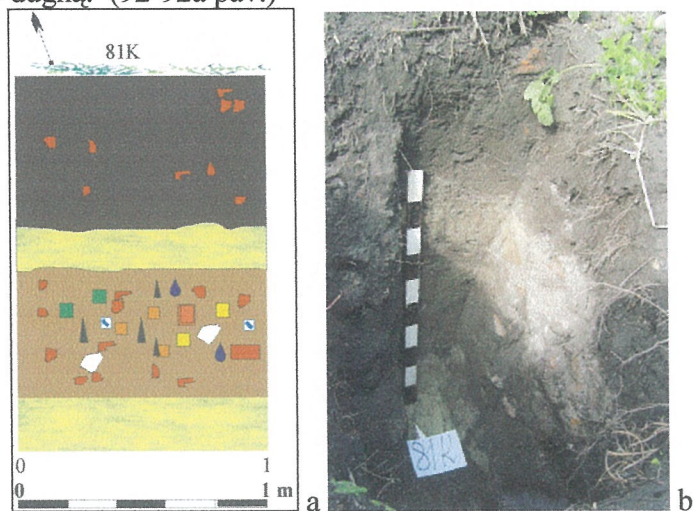
91 pav. Šurfas 80K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasienė keramika; d-glazūruota keramika; e-frontaliniai kokliai; f- stiklas; g- kaulai.

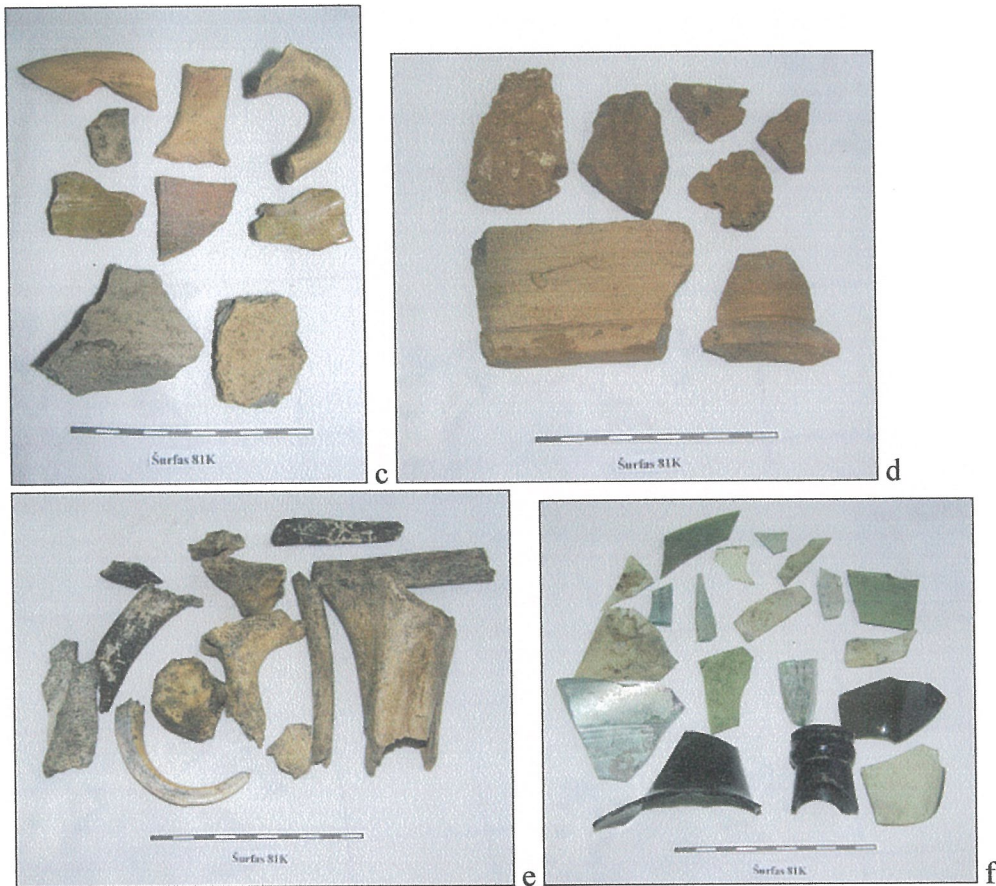

91a pav. Šurfas 80K: a-c radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 42- RS 44

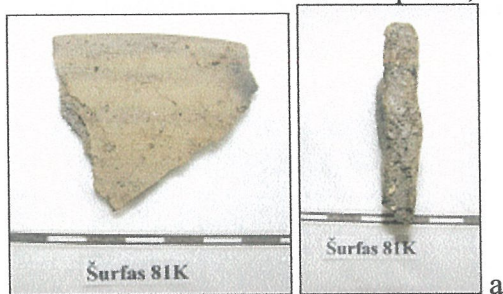
Šurfas 81

Šurfas iškastas už 7 m į Š nuo šurfo 74K, šurfų linijai pasukus į Š pusę pro rytinį užakusio tvenkinio pakraštį. Šioje vietoje žemės paviršius nuolaidus PV pusėn, jis drėgnas, apaugęs garšvomis ir krūmokšniais. Viršutinis 60 cm storio sluoksnis yra labai tamsi, maišyta žemė, kurioje buvo keletas plytų trupinių. 60 cm gylyje aptiktas 20 cm storio šlyno sluoksnis, užverstas kasant tvenkinį. Šis šlynas užverstas ant 40-50 cm storio pilkos, maišytos žemės sluoksnio, kuriame buvo 15x12x10 cm ir pan. dydžio akmenų, plytelių ir plytų trupinių, šukių, kaulų. Apatinė 20 cm storio šio sluoksnio dalis buvo visai be radinių. 1,3 m gylyje pasirodė įžemis – baltai žalsvas smėlis, panašus į vandens telkinio dugną. (92-92a pav.)

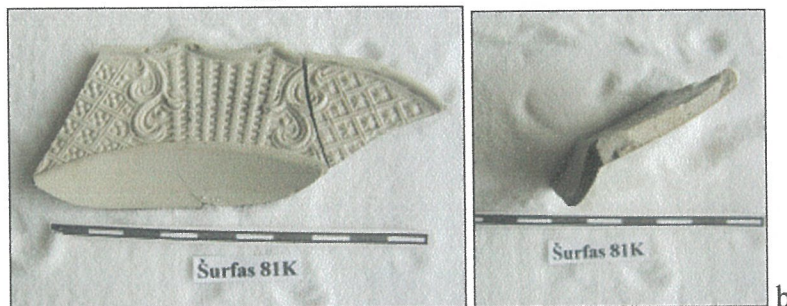

92 pav. Šurfas 81K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasiene keramika; d - .kokliai ir plytų trupiniai; e- kaulai; f - stiklas

RS 45

RS 46

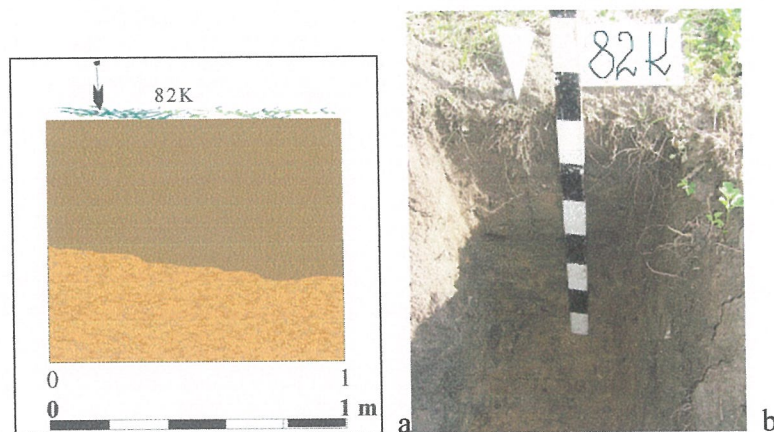
92a pav. Šurfas 81K: a-b- radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 45-RS 46

Šurfai 82K-83K

Šurfai 82K- 83K buvo iškasti užakusio tvenkinio ŠR pusėje, vienoje linijoje, už 10 m į PR nuo šurfų 64K-69K linijos, sodo viduryje.

Šurfas 82

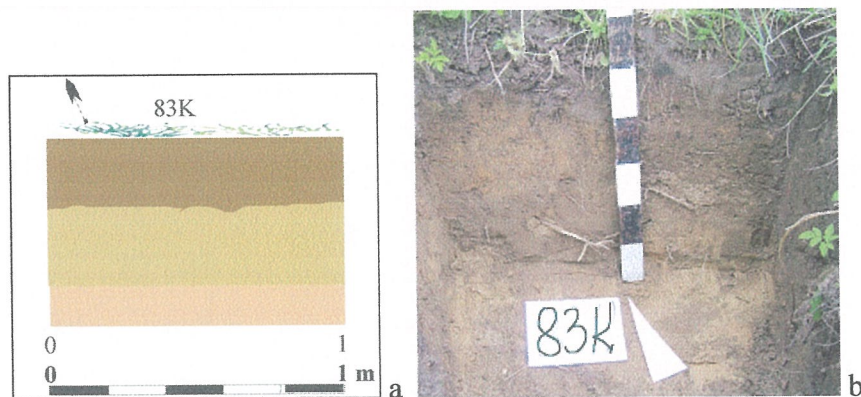
Šurfas iškastas už 15 m į Š nuo šurfo 81K, šurfų linijai pasukus į Š pusę pro rytinį užakusio tvenkinio pakraštį. Šioje vietoje auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po velėna buvo 40-50 cm storio minkštos, gelsvai rudos maišytos žemės sluoksnis. 50 cm gylyje pasirodė įžemis – rudas, akmenuotas molis. (93 pav.). Radinių nerasta.

93 pav. Šurfas 82K: a- planas; b-P sienos pjūvis.

Šurfas 83

Šurfas iškastas už 20 m į P nuo šurfo 64K. Šioje vietoje auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po velėna buvo 20 cm storio minkštos, rusvos maišytos žemės sluoksnis, o po juo - 30 cm storio maišyto, gelsvai rusvo smėlio sluoksnelis be jokių radinių. 50 cm gylyje pasirodė įžemis – rusvas, minkštas smėlis. (94 pav.). Radinių nerasta.

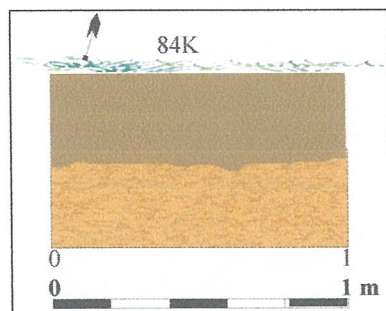
94 pav. Šurfas 83K: a- planas; b-ŠR sienos pjūvis.

Šurfai 84K-91K

Šurfai 84K 91K buvo iškasti vakarinėje keliuko, einančio nuo svirno link Kurtuvėnų-Šaukėnų kelio pusėje (1 pav.). Už sodininko namo į ŠV yra sodo vakarinė dalis. Už sodininko kelio į V ir PV šiuo metu yra pieva, užaugusi ant rytinio rekonstruoto didžiojo tvenkinio kranto. Vakarinė aptariamojo ploto dalis ribojasi su 1998 metų Kurtuvėnų piliakalnio papėdės tyrinėjimų plotu. Šioje vietoje norima įrengti kempingą, atstatyti sodininko namą, todėl reikėjo ją patikrinti.

Šurfas 84K

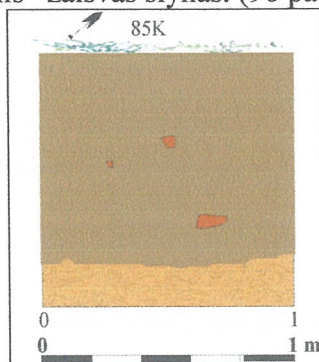
Šurfas iškastas už 20 m į P nuo kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai ir už 40 m į v nuo keliuko, einančio pro rytinę sodininko namo pusę. Šioje vietoje auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po velėna buvo 30 cm storio minkštos, rusvos maišytos žemės sluoksnis, o po juo pasirodė įžemis –geltonas smėlis su moliiu. (95 pav.). Radinių nerasta.

95 pav. Šurfas 84K: a- planas; b-Š sienos pjūvis.

Šurfas 85K

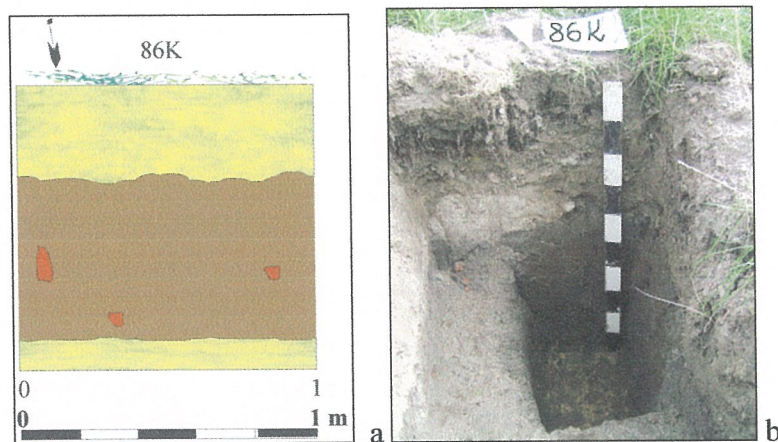
Šurfas iškastas už 20 m į P nuo kelio šurfo 84K ir už 10 m į V nuo sodininko namo pamatų ŠV kampo. Šioje vietoje auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po velėna buvo 80 cm storio minkštos, maišytos, tamsios žemės sluoksnis, kuriame buvo rasta plytų trupinių. 80 pasirodė įžemis –žalsvas šlynas. (96 pav.).

96 pav. Šurfas 85K: a- planas; b-ŠV sienos pjūvis.

Šūrfas 86K

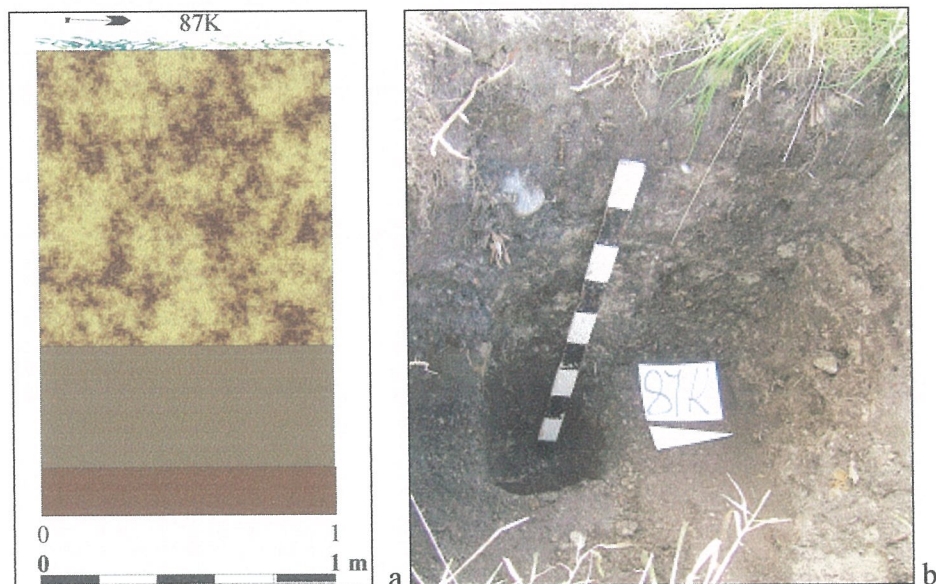
Šūrfas iškastas už 20 m į P nuo kelio šurfo 85K. Šioje vietoje auga vaismedžių sodas. Žemės paviršius nuolaidus į V pusę, apaugęs žole. Po žole pasirodė 40 cm storio šlyno sluoksnis, kuris čia buvo suverstas prieš keletą metų kasant didįjį tvenkinį į V nuo sodininko namo. 40 cm gylyje pasirodė tamsiai rusva, maišyta žemė, kurioje buvo plytų trupinių. Maišytos žemės sluoksnio storis 60 cm. 1 m gylyje pasirodė įžemis – žalsvai rusvas šlynas. (87 pav.).

97 pav. Šūrfas 86K: a- planas; b-P sienos pjūvis.

Šūrfas 87K

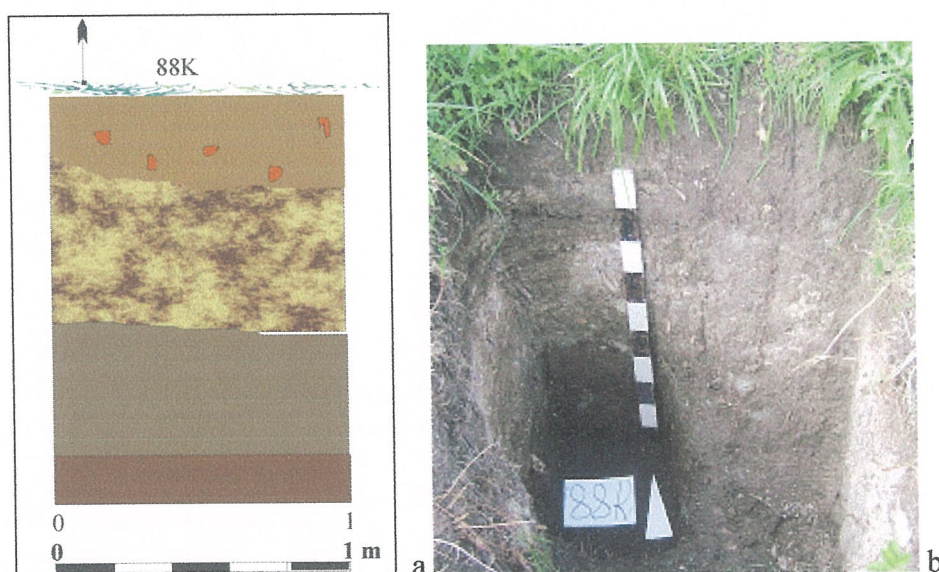
Šūrfas iškastas už 20 m į P nuo kelio šurfo 86K. Šioje vietoje šiuo metu yra pieva. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 1 m storio šlyno sluoksnis, kuris čia buvo suverstas prieš keletą metų kasant didįjį tvenkinį į V nuo sodininko namo. Šioje vietoje šlynas susimaišęs su maišytos žemės grumstais. 1 m gylyje pasirodė durpių sluoksnis su medžių šaknimis, labai drėgnas. Tai seniai uždurpėjusio vandens telkinio vieta. (98 pav.).

98 pav. Šūrfas 87K: a- planas; b-V sienos pjūvis

Šūrfas 88K

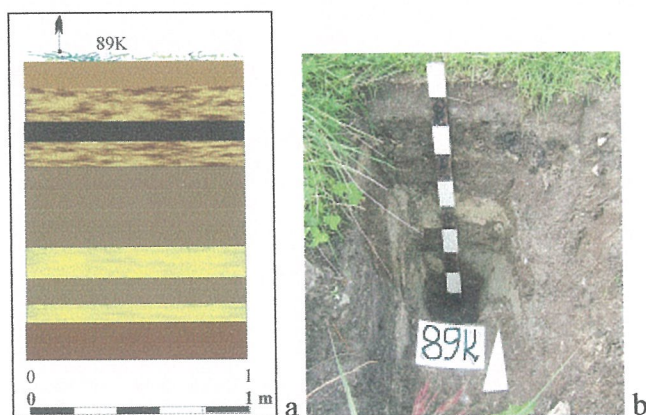
Šūrfas iškastas už 20 m į P nuo kelio šurfo 87K. Šioje vietoje šiuo metu yra pieva. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 30 cm storio maišytos tamsiai rusvos žemės sluoksnis su plytų trupiniais. Po juo pasirodė 40 cm storio šlyno sluoksnis. 70 cm gylyje atsidengė labai tamsaus durpingo dumblo sluoksnis su augalų šaknimis, o 1,1 m gylyje pasirodė durpė. (99 pav.)

99 pav. Šūrfas 88K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

Šūrfas 89K

Šūrfas iškastas už 20 m į P nuo kelio šurfo 88K. Šioje vietoje šiuo metu yra pieva. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 10 cm storio pilkos maišytos žemės sluoksnelis, giliau – tokio pat storio labai juodos, dumblėtos žemės sluoksnelis, susiklostęs ant 30 cm storio šviesesnio pilko sluoksnio. 60 cm gylyje slūgsojom 10-15 cm storio balto, išplauto smėlio sluoksnelis, o giliau – susisluoksniavę dumblo ir smėlio sluoksneliai. 1m gylyje pasirodė šlapia durpė. Visi šiame šurfe atidengti sluoksniai yra gamtinės kilmės, susiklostę kintant vandens lygiui. (100 pav.)

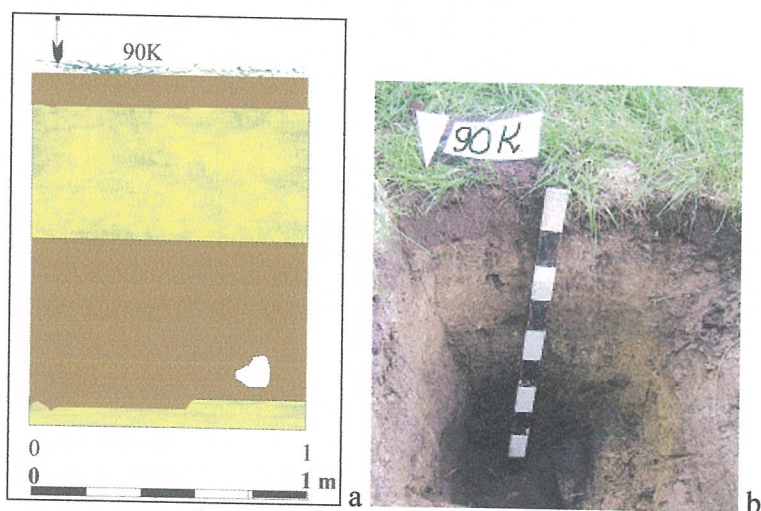
100 pav. Šūrfas 89K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

Šurfai 90K-92K išdėstyti vienoje linijoje iš P į Š, apmatuotoje už 20 m į V nuo linijos, kurioje iškasti šurfai 84K-89K. Jie išdėstyti tarp didžiojo tvenkinio Š kranto ir kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai. Ši vieta apaugusi aukšta žole ir krūmokšniais, o už 1 m į V nuo šurfų buvo daržai, kurių teritorija buvo šurfuota 1998 m., atliekant žvalgomošius Kurtuvėnų piliakalnio papėdės tyrimus.

Šurfas 90K

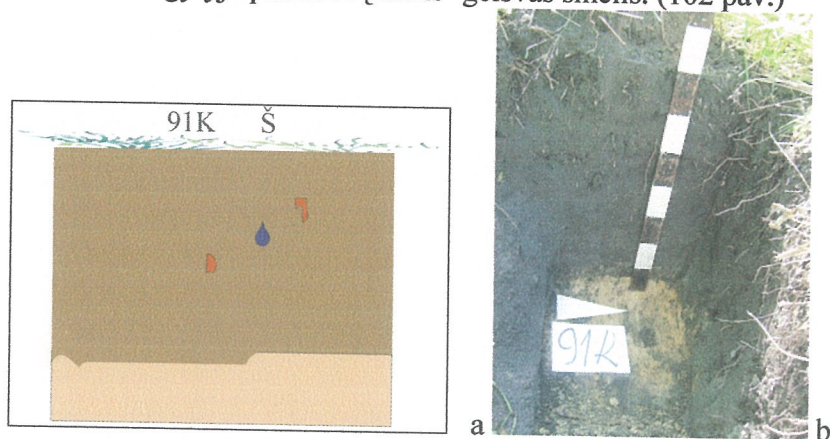
Šurfas iškastas už 20 m į V nuo šurfo 86K. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 10 cm storio pilkos maišytos žemės sluoksnelis, o po juo – 55 cm storio šlyno sluoksnis, užverstas čia prieš keletą metų kasant didįjį tvenkinį. Po šlynu buvo susikaupęs 60 cm storio tamsios maišytos žemės sluoksnis, kuriame buvo keletas 20x15x12 cm dydžio akmenų, plytų trupinių ir stiklo dužėnų. 1,3 m gylyje pasirodė įžemis – žalsvas šlynas. (101 pav.)

101 pav. Šurfas 90K: a- planas; b-P sienos pjūvis

Šurfas 91K

Šurfas iškastas už 20 m į Š nuo šurfo 90K. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 60 cm storio labai tamsios maišytos žemės sluoksnis, kuriame buvo plytgalinių ir angliukų, sudegusio langų stiklo gabalėlis. Šie radiniai į dirvą pateko iš 1944 metais sudegusio sodininko namo aplinkos. 60 cm gylyje pasirodė įžemis- gelsvas smėlis. (102 pav.)

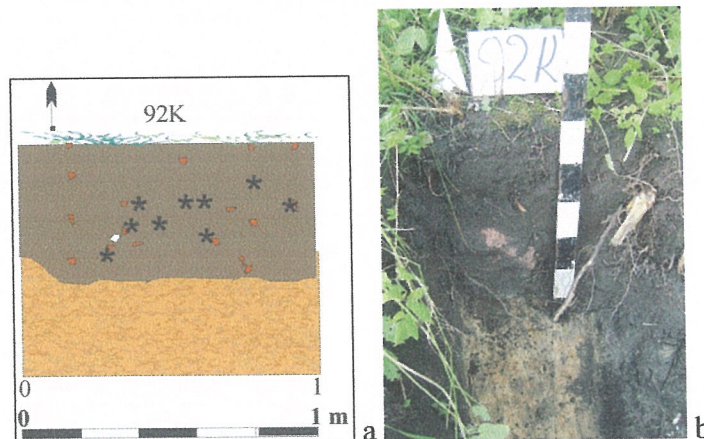

102 pav. Šurfas 91K: a- planas; b-V sienos pjūvis; c- susilydžiusio langų stiklo gabalas ir metalo gabaliukas

Šurfas 92

Šurfas iškastas už 20 m į Š nuo šurfo 91K ir už 20 m į P nuo kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai. Žemės paviršius horizontalus, apaugęs žole. Po žole pasirodė 50 cm storio labai tamsios maišytos žemės sluoksnis, kuriame buvo plytgalių ir angliukų. Šie radiniai į dirvą pateko iš 1944 metais sudegusio sodininko namo aplinkos. 50 cm gylyje pasirodė įžemis- gelsvas smėlis su šlynu. (93 pav.)

103 pav. Šurfas 92K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

Tuo suprojektuoto kelio trasa ir rekonstruotino tvenkinio vietos tyrimas buvo baigtas. Nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio nėra atkarpoje nuo parko mūrinės tvoros PR kampo iki karvidės (10K-16K) ir vakarinėje sodo pusėje, už sodininko namo (84K-91K). Menko intensyvumo kultūrinis sluoksnis – maišyta žemė su plytų trupiniais, retai pasitaikančia keramika, stiklo šukėmis, čerpių, koklių trupiniais, gyvulių kaulais, buvo atkarpose nuo Kurtuvėnų-Sodeliukų kelio iki parko tvoros PR kampo 1K-9K), nuo kelio posūkio ties karvide iki buvusios virtuvės (20K-35K), atkarpoje nuo dvaro virtuvės iki oficinų (36K-43K), nuo svirno ŠV kampo rytinėje sodo pusėje (52K-71K, 82K-83K), Intensyviausias kultūrinis sluoksnis aptiktas ties karvide (17K-19K) ir pietinėje sodo pusėje, sunykusios antrosios oficinų aplinkoje (72K-81K). Dėl storo kultūrinio sluoksnio ir gausių radinių pastarojoje atkarpoje (72K-81K) buvo pakoreguota rekonstruojamo tvenkinio vieta. Jo pietinis kraštas buvo nukeltas už 80K-81K šurfų į šiaurės pusę ir maždaug sutapo su senojo tvenkinio kraštu.

ANTROJI ELEKTROS KABELIO TRANŠĖJA (NUO KELIO IKI PARKO KALVELĖS)

Pirmoji elektros kabelio tranšėja buvo tiesiama 1998 m. Ji ėjo nuo elektros stulpo Rytinėje ofcinos pusėje iki svirno ŠR kampo. 2006 metais nutiesta antroji elektros kabelio tranšėja. Kad būtų išlaikytas tyrinėtų plotų numeracijos nuoseklumas pastaroji pavadinta Antrąją elektros kabelio tranšėja.

Antroji elektros kabelio tranšėja nuo kelio iki parko kalvelės buvo suprojektuota ir vedama nuo naujojo kelio ir jo atšakos link ofcinos sankryžos, rytiniu atšakos pakraščiu. Jos bendras ilgis 215 m. 170 m, iki pat parko kalvelės šlaito viršaus, tranšėja ėjo ŠR kryptimi, ten pasuko V-PV kryptimi, o ties 195 metru vėl pasuko ŠR-R kryptimi. Tranšėjos plotis 0,5 m, o gylis 1 m. Tranšėja buvo pažymėta skaičiais 0-215 iš PV į ŠR.

Tranšėjos PV galas buvo ties elektros stulpu, stovinčiu naujojo kelio ir jo atšakos į ofciną susikirtimo ŠR pusėje, už 24 m į ŠR nuo buvusio dvaro virtuvės pastato, dabartinės bibliotekos terasos. Visoje tranšėjos trasoje žemės paviršius buvo apaugęs žole. Žemės paviršius nelygus. 0-90 m atkarpoje žemės paviršius tolygiai kilo iki nežymios kalvelės, ant kurios pastatyta ofcina, viršūnės. 90-115 m atkarpoje, rytiniame ofcinos kieme, žemės paviršius beveik horizontalus. Nuo 115 m žemės paviršius žemėja iki 150 m, o nuo šios vietos pradeda kilti pietiniu parko kalvelės šlaitu iki 170 m. Nuo šios vietos iki tranšėjos ŠR galo tranšėja eina lygia kalvelės viršūne, kur žemės paviršius nulygintas, horizontalus (104 pav.).

a

b

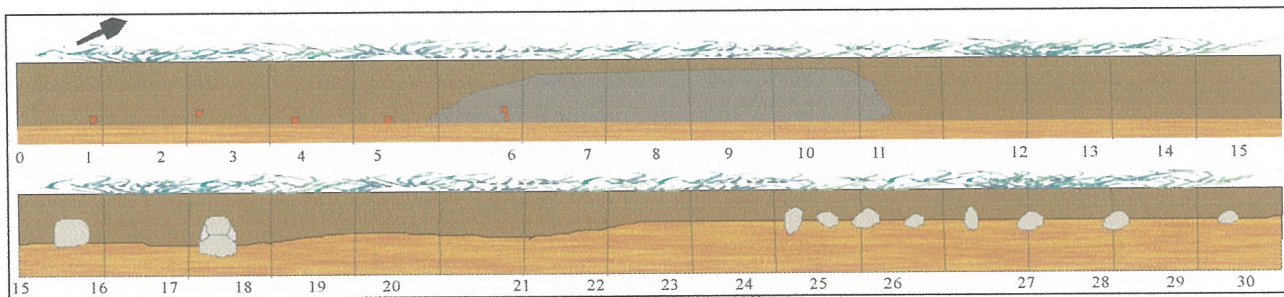
c

d

104 pav. Antroji elektros kabelio tranšėja: a- nuo PV galo; b- buvusios ratinės vėta; c- rytinis ofcinos kiemas; d- trasos ŠR atkarpa parke, ant kalvelės viršūnės. Le

0-32 m atkarpa. Nuo tranšėjos PV galo pirmuosiuose 32 metruose po 10 cm storio velėna pasirodė tamsi, rusva, maišyta žemė. Iki 19 m jos storis buvo 70-80 cm, o toliau suplonėjo iki 40 cm. Joje buvo plytų trupinių. Po maišytu sluoksniu visur pasirodė įžemis – rusvas, smulkus smėlis. Atkarpoje tarp 5 m ir 10 m maišyta žemė labai tamsi, beveik juoda. Ties 15,5 m ir 17,4 m pasirodė dar 1998 m. atrastų ratinės (vazaunės) pamatų akmenys. Pamatų akmenų viršus buvo 20-25 cm gylyje. Tai buvo 30x40x50 cm, 40x40x50 cm ir panašaus dydžio lauko rieduliai, surišti kalkių skiediniu. Pamatų akmenys buvo sudėti ant įžemio smėlio, o aplink juos ir virš jų buvo susikaupęs maišytos žemės sluoksnis. Tarp 24 ir 30 metrų 30 cm gylyje išryškėjo eilė 20x20x30 cm 30x25x20 ir panašaus dydžio lauko riedulių. Visi jie sudėti ant įžemio. Tarp akmenų buvo nuo kelių iki keliolikos cm tarpai, todėl grindinio šio darinio pavadinti negalima, tačiau šioje vietoje buvo ratinės vakarinis fasadas, todėl tikėtina, kad akmenys čia buvo sukloti privažiavimo dangai sutvirtinti (105-106 pav.).

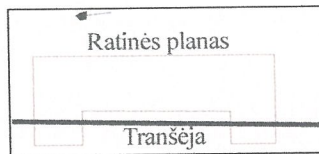
105 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos pjūvis. 1- 30 metrai.

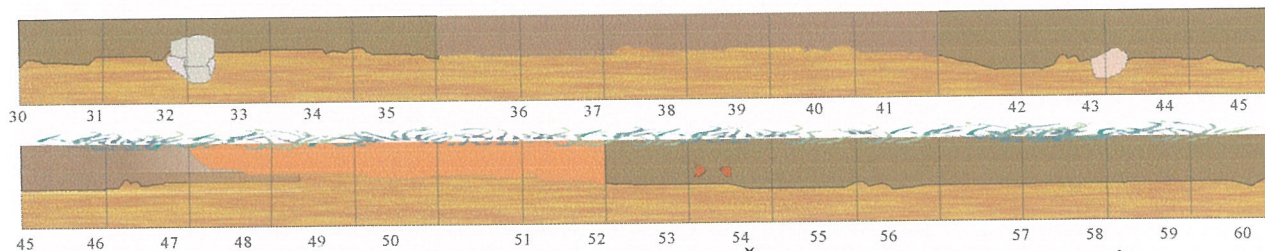
106 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- 6 m; b-18 m

30-60 m atkarpa. Ir šioje atkarpoje po 10 cm storio velėna tebesitęsė rusvos, maišytos žemės sluoksnis, kurios storis atskirose atkarpos vietose nebuvo vienodas. 30-35 m atkarpoje maišytas sluoksnis tamsus, 70 cm storio. 35-38 m maišyta žemė kur kas šviesesnė, maišyta su įžemio smėliu, apie 40 cm storio. Nuo 42 iki 44 m jos storis buvo apie 70 cm, o spalva daug tamsesnė, rusva. Nuo 45 m maišytas sluoksnis ėmė šviesėti ir plonėti, o ties 52 m suplonėjo iki 50 cm. Po maišytu sluoksniu visoje aptariamoje atkarpoje slūgsojo įžemis – rusvai, gelsvas smėlis (108, 109b pav.).

32 m 10 cm gylyje aptiktas dar vienas ratinės pamatų fragmentas, kurį sudarė du lauko rieduliai. 50x50x40 cm dydžio akmuo gulėjo viršuje, o 40x45x40 cm dydžio akmuo – apačioje. Akmenys buvo surišti kalkių skiediniu (98 pav.). Ratinės pastato planas sudėtingas (107 pav.), todėl jo pamatus tranšėja kirto keliose vietose.

107 pav. Ratinės pastato plano schema

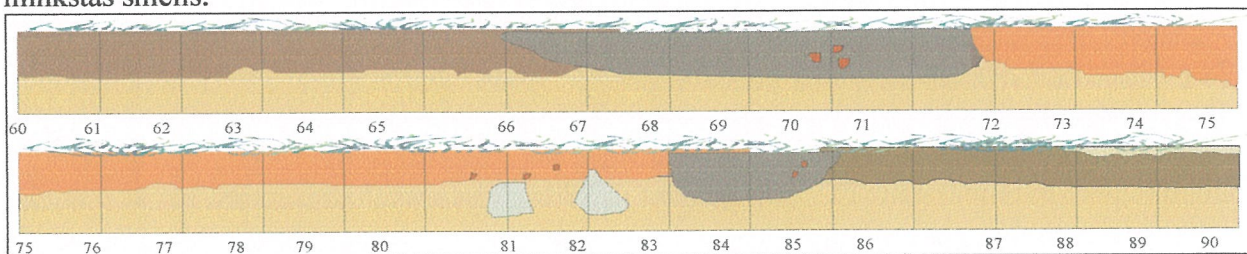
108 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos pjūvis.31- 60 metrai.

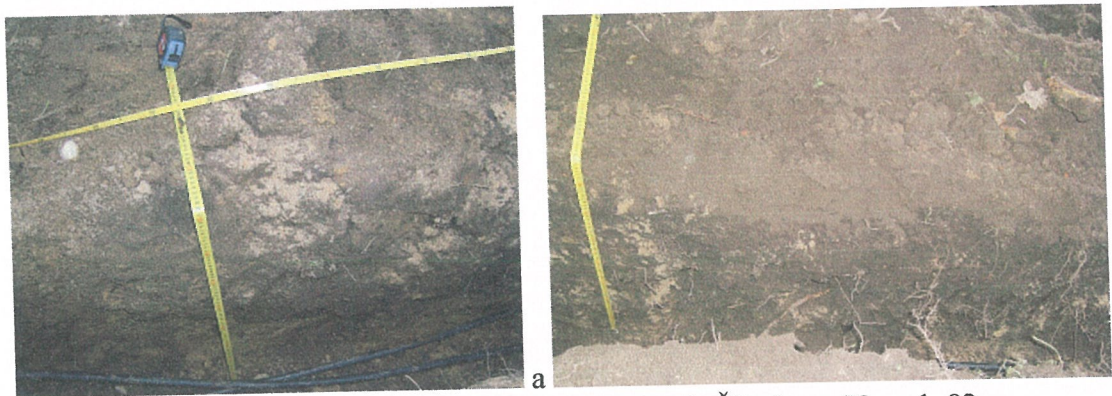
109 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- ratinės pamatai 32 metre; b-50 m.

60-90 m atkarpa. Ši tranšėjos atkarpa buvo oficinios kalvelės P šlaite, Čia po 10 cm storio velėna taip pat pasirodė maišytos žemės sluoksnis, tačiau jis nebuvo vientisas ir vienspalvis. 61-66 m atkarpėlėje sluoksnio storis buvo 60 cm, o spalva rusvai gelsva. Nuo 66-iki 72 m sluoksnis pastorėjo iki 70 cm, be to, tapo žymiai tamsesnis, su organikos priemaišom. 73-83 metruose maišyta žemė vėl šviesesnė, jos sluoksnis 40-60 cm storio. 81-82 m 40 cm gylyje aptikti du dideli lauko rieduliai 50x50x60 cm ir 60x65x50x cm dydžio. Jie buvo įžemio paviršiuje. 84-90 m išryškėjo duobė, užpildyta tamsia žeme su plytų trupiniais (110-111 pav.).

Visoje aptariamoje atkarpoje po maišytu sluoksniu iš karto pasirodė įžemis – rusvai gelsvas, minkštas smėlis.

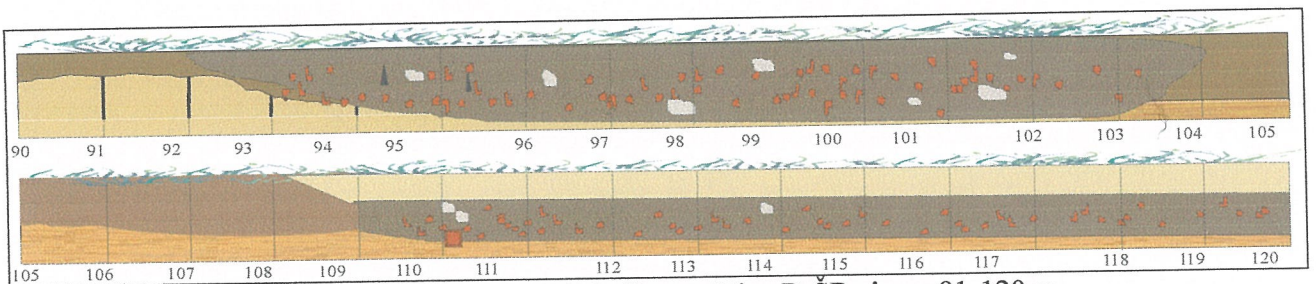

110 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 61-90 m

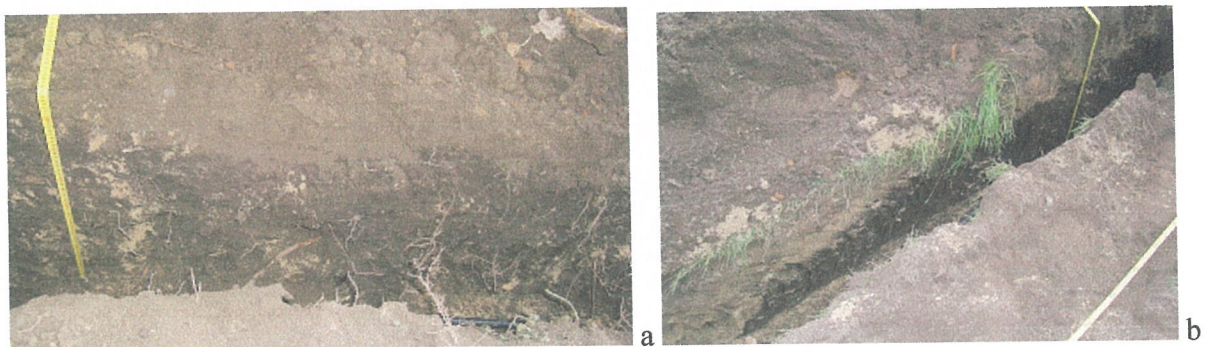

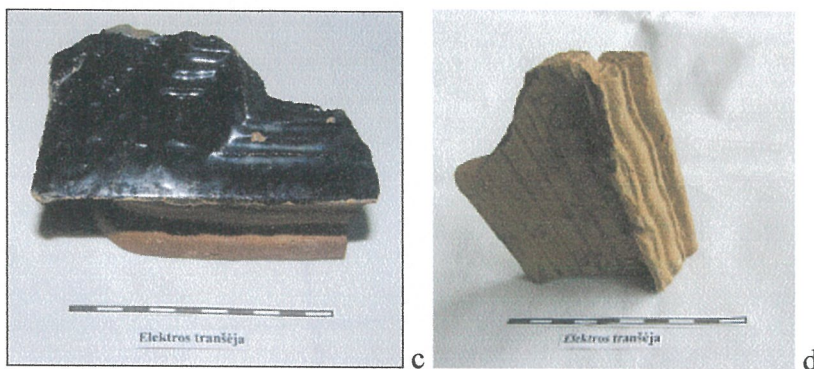
111 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 73 m; b-82 m

91-120 m atkarpa. Ši tranšėjos atkarpa eina per rytinį oficinų kiemą, kuriame auga keletas vaismedžių ir krūmų. 91-92 metruose po velėna buvo apie 20 cm storio maišytas sluoksnelis, o po juo jau įžemis, rusvai gelsvas smėlis. 92-104 metruose išryškėjo 70-80 cm gylio duobė, užsipildžiusi labai tamsia, riebia, maišyta žeme, kurioje buvo plytų trupinių, kaulų, griuvenų. 105 -108 m po velėna 40 cm storio rusvos maišytos žemės sluoksnis, susikaupęs ant įžemio. 109-120 m po velėna pasirodė 30-40 cm storio griuvenų sluoksnis, čia susikaupęs griaunant senąjį oficinų pastatą prieš jo rekonstrukciją 1995 m. Griuvenos sumestos ant 50-60 cm storio labai juodos, riebios, su gausia organika žemės sluoksnio su negausiais plytų trupiniais (112-113 pav.). 110 m tamsiame sluoksnyje rastas karnizinio koklio fragmentas

112 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 91-120 m

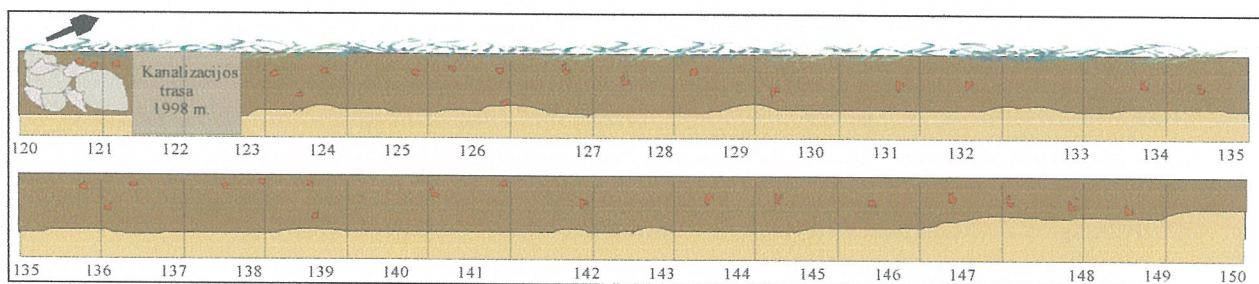

113 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- 92 m; b- 18-114 m; c,d – radiniai (c- RS 47; d- RS 48)

121-150 m atkarpa. Ši atkarpa taip pat dar eina per rytinį ofisinio kiemą. Čia po velėna aptiktas 50-60 cm storio maišytas, rusvos žemės sluoksnis, kuriame pasitaikė plytų trupinių. 120 metre tranšėja kirto pastato, aptikto 1998 metais, pamatus. Jie sumūryti iš skaldytų akmenų, surišti baltu kalkių skiediniu. Pamatų plotis 60 cm. 121-122,7 m atkarpėje tranšėja kirto 1998 metais iškastą kanalizacijos trasą. Už trasos iki 150 m po velėna slūgsojo 50-60 cm storio maišyto parkožemio – labai minkštos, rusvos, su organika žemės sluoksnis. Jame pasitaikė plytų trupinių.

Visoje 121-150 m atkarpoje po pastato pamatu ir maišyta 60-70 cm gylyje pasirodė įžemis – rusvai gelsvas, minkštas smėlis (114-115 pav.).

114 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos planas. 120-150 m.

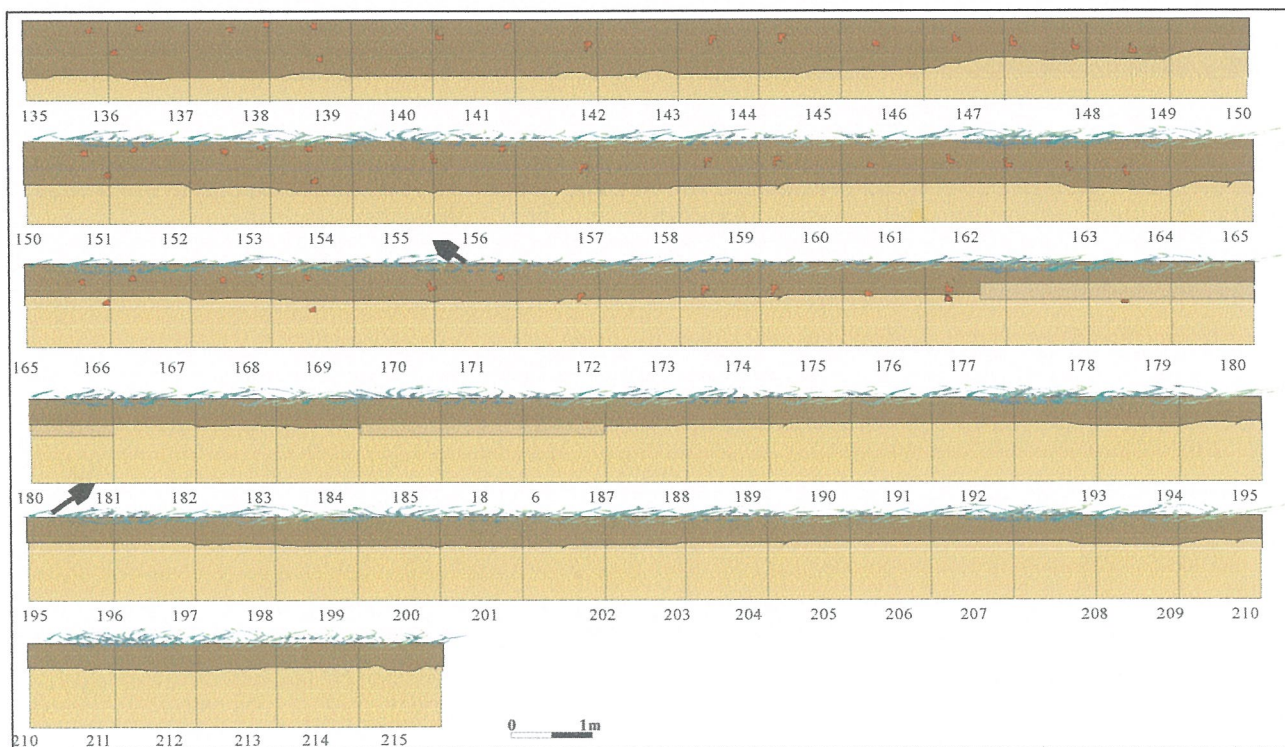

c

115 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- pamatai 120 metre; b-tranšėjos trasa į ŠR nuo oficinios, parke; c- 140 metras

170-215 m atkarpa. Visa ši tranšėjos atkarpa eina per parką. Joje visur po velėna 20-40 cm storio maišyto parkožemio sluoksnis, o po juo įžemis – įvairių atspalvių rusvai gelsvas smėlis, vietomis su žvyru. Parkožemyje pasitaikė vienas kitas plytos trupinys.

170-195 m atkarpa ėjo pietvakariniu parko kalvelės pakraščiu. 2005 metais parke atlikti tyrimai, ieškant parko takų. Tuomet buvo užfiksuota keletas žvyruotų takų. Antroji elektros tranšėja taip pat kirtė 2 žvyruotus takus. Vienas jų pasirodė 177-181 metruose, 30 cm gylyje, taip kaip ir 2005 metais. Tako plotis buvo 4,5 m, o jo žvyro sluoksnis buvo 20 cm. Kitas takas išryškėjo 184-187 metruose, taip pat 30 cm gylyje. Šio tako žvyro storis buvo 10-15 cm (116-117 pav.).

116 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos planas. 135-215 m.

117 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- tranšėjos 135-215 m vaizdas.; b- PV kalvelės šlaitas, 170-196 m, takų vietose matosi šviesesnis smėlis; c- žvyruoto tako pjūvis tranšėjos ŠR sienoje 170-172 m.

31K PERKASA

Prieš įrengiant naują privažiavimą nuo naujojo kelio prie karvidės, buvo iškasta 31K perkasa, norint iširti plotą priešais galines karvidės duris. Perkaso dydis 2x21 m. Ji orientuota PR – ŠV kryptimi ir pažymėta skaičiais 0-21 iš PR į ŠV ir raidėmis 0-B iš ŠR į PV.

Visas plotas priešais karvidės galines duris buvo grįstas akmenimis. Akmenų grindinio plotis siekė 21 m nuo karvidės galinės sienos į Š pusę, be to jis apsuko karvidės ŠR kampą ir tęsėsi pagal šoninę sieną į P pusę. Grindinys labai apsinešęs žeme, vietomis jo net nebuvo matyti.

Grindinio akmenys – tai skaldyti ir apvalūs lauko rieduliai, 20x30x15 cm, 20x20x12 cm ir panašaus dydžio. Jie sukloti gana glaudžiai. Grindinys greičiausiai grįstas sovietmečiu, kadangi po juo pasirodė 30 cm storio skaldos ir žvyro mišinys – skaldos sluoksneliai su žvyro tarp sluoksniais. Tiek žvyre, tiek ir skaldoje nemažai geltonų Daugėlių gamybos plytų fabriko plytų trupinių. Atrodo, kad plotas priešais karvidės duris buvo keletą kartą žvyruotas ir išpiltas skalda, kol galop išgrįstas akmenimis.

30 cm gylyje pasirodė juodos, riebios konsistencijos žemės sluoksnis. Jis čia susikaupė yrant mėšlui, pašarų likučiams ir kitai organikai. Ties karvidės pamatais jo storis buvo 1,2 m, o kuo toliau į Š pusę, tuo labiau tolygiai plonėjo, jo apatinei linijai vis kylant aukštyn (118, 119, 120a pav.). Už 10,2 m nuo karvidės sienos šis juodasis sluoksnis visai išnyko. Po juoduoju sluoksniu pastebėtas 10-20 cm storio maišytos žemės sluoksnelis, kur juodasis sluoksnis difuziškai susimaišęs su įžemiu rudu, kietu moliu. Už 7 m nuo karvidės sienos šis maišytas tarp sluoksnis sustorėja iki 20, o ties 10 metru – iki 50 cm storio., o toliau į Š vėl plonėja. Tarp 13-18 m jo storis jau tik 20-15 cm, o už 19,6 m visai išnyko. Šis maišytos žemės sluoksnis irgi plonėjo dėl to, kad jo apatinė linija tolygiai kilo į viršų. Kitaip sakant, įžemio pirminis paviršius žemiausias prie karvidės pamatų, o šiaurės pusėn tolygiai kylantis, tik už 10 m pastebėtas ryškus slenkstis, kai įžemis staigiai kilo į 50 cm gylį (118 pav.).

Nei juodajame, nei maišytame sluoksniuose nebuvo aptikta jokių radinių.

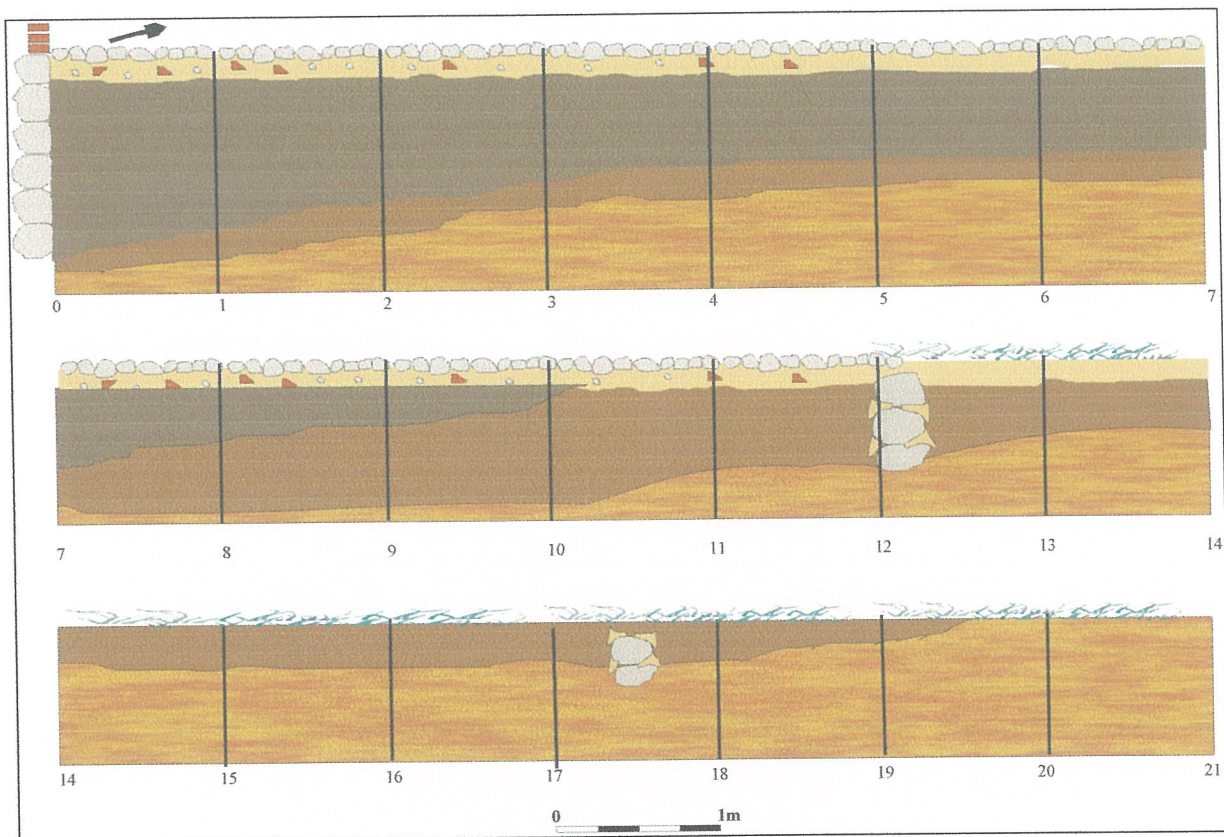
Už 12,15 m nuo karvidės sienos nuo akmenų grindinio krašto, 10 cm gylyje pasirodė akmeniniai pamatai. Jie buvo sumūryti iš 20x30x40 cm dydžio skaldytų lauko riedulių, surištų rusvos spalvos kalkių skiediniu. Pamatų plotis 40 cm, o aukštis 60 cm. Apatiniai akmenys sudėti tiesiai ant įžemio. O aplink kitus susikaupęs maišytasis rusvas sluoksnis. Pamatai orientuoti R-V kryptimi (120a pav.).

Už 5,45 m į š nuo ką tik aprašytų pamatų 10 cm gylyje iš ryškėjo kiti pamatai, lygiagretūs pirmiesiems. Pastarieji buvo sukrauti iš apvalių lauko riedulių, kurių dydis 20x30x30 cm. Pamato aukštis 40 cm. Akmenys sudėti vienas ant kito, surišti balsvu skiediniu (120b pav.).

Atrodo, kad tai skirtingų statinių pamatai, nes skiriasi ir akmenys ir jų surišimas. Išlikę nedideli pamatų fragmentai, todėl nenustatyta, kokiems statiniams jie buvo pakloti.

118 pav. 31K perkasa: a-karvidės šiaur rytinis galas; b- perkaso ŠV siena

119 pav. 31K perkasa. Šiaurrytinė sienos pjūvio planas.

a

b

c

120 pav. 31K perkasa: a- juodasis sluoksnis; b- pirmieji pamatai; c- antrieji pamatai.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Pagrindinis 2006 metų tyrinėjimų metu Kurtuvėnų dvaro sodyboje tikslas buvo ištirti suprojektuoto kelio, juosiančio ją iš rytų, pietų ir vakarų, trasą. Be to, buvo ištirta šio kelio atšaka prie karvidės bei telefono kabelio trasa nuo naujojo kelio iki parko kalvelės viršūnės. Iš viso buvo ištirtas 242,5 m² plotas. Iš jų 93 m² sudarė šurfai, 107,5 m² elektros kabelio tranšėja ir 42 m² 31K perkasa. Dauguma šurfų, išskyrus 34K-51K, iškastus oficinai ir svirno aplinkoje, bei 31K perkasa buvo iškasti Kurtuvėnų dvaro sodybos periferinėje dalyje, o elektros kabelio tranšėja kirta centrinę sodybos dalį ir parką.

Tyrinėtą plotą buvo nevienodas kultūrinio sluoksnio ir radinių atžvilgiu.

Kultūrinio sluoksnio neaptikta šiose tyrinėtose vietose:

- Plotas nuo parko mūrinės tvoros PR kampo iki kelio posūkio ties karvide (**10K-16K šurfai**) apie 1996 metus buvo nustumdytas buldozeriu, tvarkant čia buvusių veršelių lauko gardų vietą. Šioje vietoje plona velėna buvo užaugusi tiesiai ant nejudinto smėlio paviršiaus;
- Plotas rytinėje didžiojo tvenkinio pusėje tarp tvenkinio ir sodininko namo (**84K-90K šurfai**). Ši vieta – tai seniai čia buvęs, pieva užaugęs durpingas vandens telkinys.

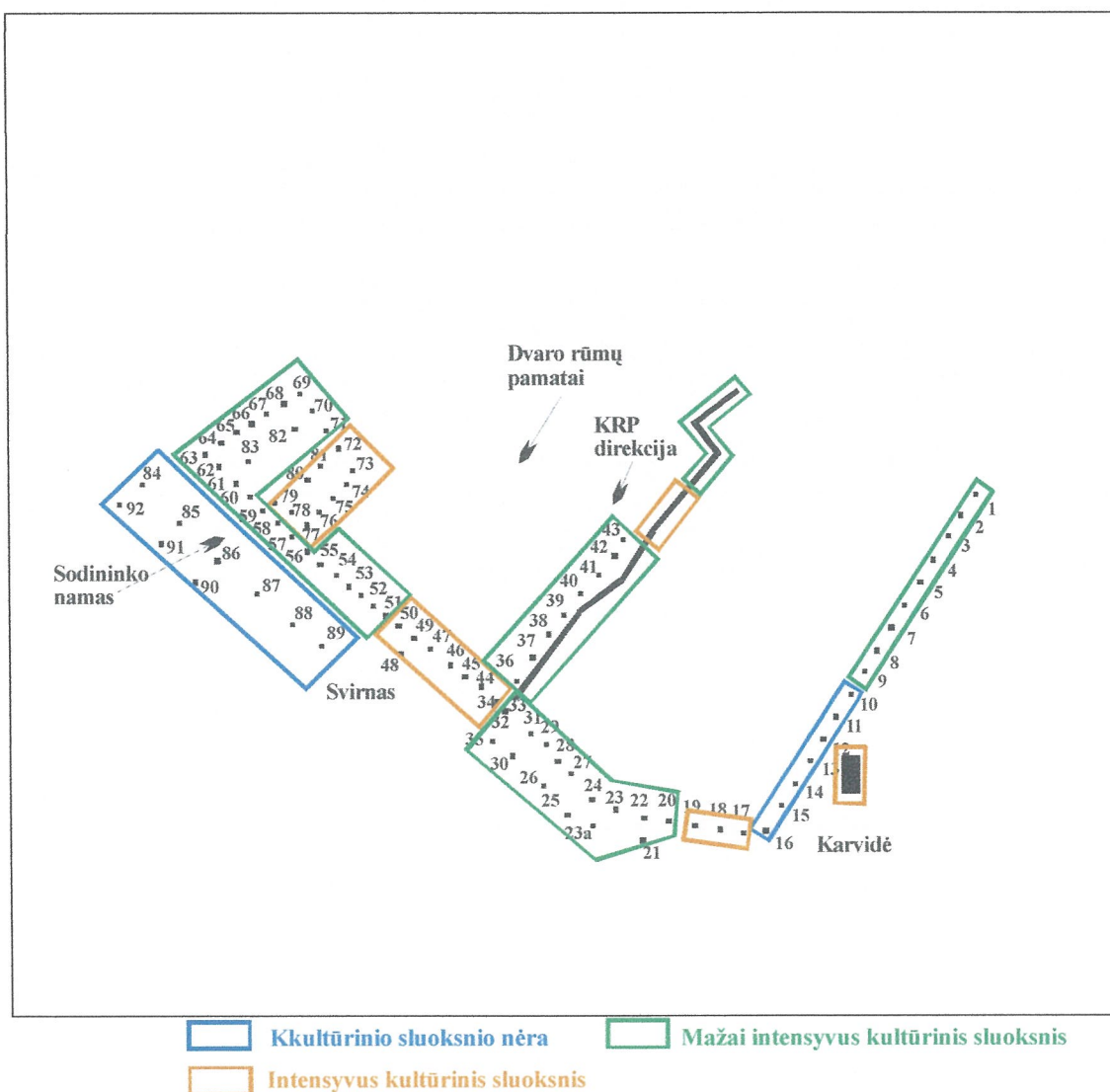
Mažo intensyvumo kultūrinio sluoksnio vietos. Vos pastebimas maišytos žemės sluoksnis pastebėtas tose vietose, kur būta **arimo, daržo, sodo, parko**:

- Plotas nuo parko mūrinės tvoros ŠR kampo iki PR kampo (**1K-9K šurfai**). Čia būta arimo, į kurį su mėšlu galėjo patekti puodų šukių ir plytų trupinių, čerpių, gyvulių kaulų;
- Plotas nuo karvidės iki buvusios dvaro virtuvės (**19K-33K šurfai**). Tai buvusio arimo bei daržo vietos;
- Plotas nuo svirno ŠV kampo iki Kurtuvėnų-Šaukėnų kelio (**51K-71K šurfai**). Šioje vietoje nuo XIX a. pabaigos iki šių dienų yra buvęs vaismedžių sodas. Žemė buvusi ariama, kasama, čia susikaupęs nežymus maišytos žemės sluoksnis, kuriame pasitaiko plytų trupinių, puodų šukelių;
- Plotas nuo naujojo kelio atšakos prie buvusios dvaro virtuvės iki oficinai (dabartinės KRP direkcijos) (**336K-43K**). Čia ėjo lauko keliukas nuo oficinai iki virtuvės, stovėjo ratinės pastatas, vėliau buvo daržai.
- Nuo oficinai ŠR kampo iki parko kalvelės viršūnės (**Elektros tranšėja 122-215 m**). Šioje vietoje nuo XVIII a. pabaigos iki šių dienų esama parko, čia susikaupęs maišytas, su organikos liekanomis žemės sluoksnis, susidaręs pūvant lapams ir kt. Čia susikaupęs maišytas, labai minkštos tamsokos žemės sluoksnis, kuriame pasitaiko plytų trupinių, puodų šukių, stiklo ir kitų šiukšlių. Parko kalvelės pietiniame šlaite užfiksuoti dviejų žvyruotų parko takų, žinomų iš 2005 metų tyrinėjimų, vietos.

Intensyviausias kultūrinis sluoksnis užfiksuotas šiose vietose:

- Rytinis oficinai kiemas (**Elektros tranšėja 83-122 m**). Šioje vietoje būta keleto įvairių laikotarpių statinių, susikaupęs storas, tamsus nuo organikos priemaišų sluoksnis su pamatais, statybų liekanų ir buitinių atliekų sluoksnis;
- Svirno aplinka (**34K; 44K-52K šurfai**). Šioje vietoje užfiksuotas senasis kelias. Tai labai kietai suvažinėtas, keletą kartų žvyruotas, su organikos tarpstuoksniais sluoksnis. Prie svirno fasado susikaupęs griuvenų ir keleto žvyravimų sluoksniai, susikaupę čia taisant privažiavimą prie svirno durų, kuriuose aptikta ir buitinių atliekų;

- Pietinė sodo dalis (**72K-81K šurfai**). Tai vienintelė vieta su labai intensyviu kultūrinio sluoksniu, kuri nebuvo žinoma iš ankstesnių tyrimų. Tarp buvusio „pono“ kelio (2005 metų tyrinėjimai) ir vaismedžių sodo žemės paviršiuje matyti gana žymus iškilimas, kurio paskirtis nebuvo žinoma. 72K-81K šurfai buvo iškasti šio iškilimo ŠV pusėje. Paaiškėjo, kad tai pastato aplinka, kurioje susikaupęs plytų mūro, statybų griuvenų ir labai gausių buitinių atliekų sluoksnis. Pastato vieta neįėjo į 2006 metų tyrinėjimų plotą ir kol kas liko netyrinėta. Šis pastatas gali būti 1826 m. plane pažymėta oficina;
- Karvidės aplinka (**17k-19K šurfai**), kur pastebėti gaisro pėdsakai, aptikta statybinių medžiagų sancaupų. Sąlyginai prie intensyvaus kultūrinio sluoksnio galima priskirti 31K perkasą, kadangi ten aptiktas 10-90 cm storio maišytas labai tamsus nuo organinių priemaišų sluoksnis, tačiau jame nebuvo aptikta jokių radinių.

121 pav. Tyrinėto ploto planas. Kultūrinio sluoksnio intensyvumas.

Radiniai

2005 metų Kurtuvėnų dvaro sodybos tyrimų metu kartu su masine medžiaga buvo rasti 797 radiniai (1 lentelė).

1 lentelė. Statistinė radinių ir masinės medžiagos suvestinė

Šurfo Nr.	Žiesta keramika				Stiklas		Kokliai			Čerpės	Kaulai
	Storasienė	Oksidacinio deg.		Porcelianas	Indai	langų	Puodyniniai		Frontaliniai		
		Glazūruota	Neglazūruota				Ne nusta tyta	Keturkampe anga			
3		1									
4		2									2
9		2		Ifajansas		1				34	26
17											
18											
28				1							
34		1			1						1
37		1							3		
38			1								
39											
40		1									
42					2	11					
43			2	1	1		1		1		1
44	1										2
47						4					
48	1	4	3	1	2	1	1		3		4
50	3	2	1				1				14
52		1									1
54											1
55		1					1	2	2		1
56				1	1		2		1		
67			1								
68			2								2
69			2		2						2
72			1		1						2
73	2	2					1				
74	3		2								11
75		8	6	4	3				1		27
76	32	53	4	7	7	4	13	1	13	2	99
77	21	29	11	6	6	3		3	9	1	113
79		2									
80	10	9	3			4			3		48
81	3	3	6	2	8	10			1		
91					1						
Elek.									1		
Iš viso	76	122	45	24	35	38	20	5	38	37	357

797

Visų pirma tenka pastebėti, kad visi radinių tipai, rasti 2006 metais, buvo jau žinomi iš ankstesnių metų tyrinėjimų. Antra - mažo intensyvumo kultūrinio sluoksnio vietose dažniausiai randama plytų trupinių, žiestų oksidacinio degimo ar glazūruotų puodų šukių, koklių fragmentų, gyvulių kaulų nuolaužų. Intensyvaus kultūrinio sluoksnio vietose radinių gausu, o jų įvairovė didelė. Viena radinių grupė tai statybinės medžiagos ir priemonės bei namo įrangos objektai – plytos ir jų fragmentai, čerpės, kalkių skiedinys, langų stiklas, kokliai, krosnies molio gabalai. Antroji

grupė tai buities daiktai ir jų fragmentai- puodų, lėkščių, dubenų, puodelių, butelių ir kitų indų šukės. Be to, rasta gyvulių kaulų, dantų, ilčių.

Statybinės medžiagos. Plytos buvo dviejų standartų. Plytų trupinių ir didesnių fragmentų tyrinėtame plote buvo gausu, tačiau sveikų plytų rasta tik 74K- 77K šurfuose (85c pav.). Jos buvo 30x15,5x7,5 cm dydžio. Tokių plytų ir jų fragmentų buvo fragmentų rasta 29P perkasoje 2005 m., rūmų griuvenų krūvoje. Kaip buvo nustatyta 1998 metų tyrimais, tai XVIII a. pabaigoje vietoje gamintos plytos, naudotos bažnyčios statybai ir dvaro trobesiams¹. Oficinos ir svirno aplinkoje rastos plytos buvo mažesnės, 27x13x6,5 cm dydžio, taip pat žinomos iš ankstesnių tyrimų. Tokios plytos buvo gaminamos Pliaterių laikų dvaro plytinėje².

Čerpės, kurių fragmentų rasta rūmų griuvenose 9K, 76K, 77K šurfuose buvo vieno tipo. Tai olandiškos S raidės formos skerspjūvio čerpės (17d pav.), žinomos Lietuvoje nuo XVII a.

Langu stiklo fragmentai skyrėsi storiu ir patinos spalva. Ploniausias 2 mm stiklas apsitraukęs stora tamsiai žalia patina. Tai yra seniausias Kurtuvėnų sodybos stiklas, o pirmosios žinios apie jį siekia 1597 metus, kai dvaro inventoriuje paminimi į stiklinti langai³. Tokio stiklo rasta 47K, 76K, 77K, 80K, 81K šurfuose (58c, 87j, 88h pav.). Kiek storesnio, 4 mm storio stiklo su veidrodine patina, rasta tose pat vietose (53c, 59c pav.). Tai XIX a. pabaigos, Pliaterių laikų stiklas.

Kokliai. Kaip ir ankstesniais metais buvo rasta puodyninių, frontalinių ir karnizinių koklių fragmentų. Iš jų 18 puodyninių koklių, 38 frontalinių gabalų ir 1 karnizinio koklio fragmentas. Daugiausia (14) puodyninių koklių fragmentų rasta 76K šurfe. Nerasta nė vieno sveiko koklio, tik didesnės ar mažesnės duženos, daugiausia šonai, kai kurie su dugno dalimi, todėl jų tipą nustatyti pavyko tik 1 atveju. Tai buvo puodyninio koklio keturkampe anga kraštelis (87h pav.). Dar 3 šio tipo koklio fragmentų rasta 77K (88j pav.) ir 2 kraštelių šukės 55K (66c pav.) šurfuose. Po vieną ar du puodyninių koklių fragmentus dar rasta 44K, 50K, 56K, 73K šurfuose (54c, 61h, 67c, 84c pav.).

Iš viso buvo rasta 38 frontalinių koklių fragmentai, 20 kaklelių ir 17 plokščių gabalų. Tarp jų buvo reljefinių neglazūrotų (RS 40-41 77K šurfas 88a:n,o pav.), tačiau dauguma glazūroti. Du plokščių gabalai su atkraščiu (75k šurfas, 86d pav.; RS 26 76K šurfas, 87a:z pav.), abu dengti žalia glazūra. Kitų koklių glazūros spalvos įvairios – tamsiai ruda (37K šurfas, 49c pav.; 76K šurfas 87f pav.; 77K šurfas 88g pav.; 80K šurfas, 91e pav.; Elektros tranšėja 111 m, RS 47, 113c pav.), žalsvai gelsva (43K šurfas 54c pav.; 75K šurfas, 86d pav.), tamsiai žalia (55K šurfas 66c pav.), balta (76K šurfas), mėlyna (77K šurfas).

2006 m. rasta tik vienas karnizinis koklis. Jis buvo Elektros tranšėjos 111 metre, rytiniame oficinos kieme, kur susikaupęs storas kultūrinis sluoksnis. Jis reljefinis, puoštas išilginiu bangelės raštu, neglazūrotas (RS 48, 113d pav.).

76K ir 79K šurfuose buvo rasta krosnies molio gabalų (87g, 90c pav.), o iš 76K buvo paimta kalkių skiedinio pavyzdžių (87k pav.).

Archaiškiausiai puodyniniais kokliais laikomi su kryžmine anga, datuojami XV a., o nuo XVI a. vidurio keičiami dubeniniais⁴. Puodyniniai kokliai su keturkampe anga Lietuvoje žinomi nuo XIV a.⁵, o Kurtuvėnuose siejami su dvaro sodybos pradiniu laikotarpiu XV a. pab. – XVI a. pradžia.

Frontaliniai kokliai puošti reljefiniu augaliniu ornamentu ir dengti žalia glazūra, su atkraščiu priskirtini prie renesansinių koklių tipo naudotų iki XVII a. vidurio, o kiti taip pat reljefiniai ir dengti įvairių spalvų glazūra yra vėlesni.

¹ Salatkienė B. Kurtuvėnų dvaro sodybos tyrinėjimai // Kurtuva. Kurtuvėnų regioninio parko metraštis. 1999. Šiauliai, 2000. P.95.

² Ten pat.

³ Valužytė J. Buvusi Kurtuvėnų dvaro sodyba // Kurtuva: Kurtuvėnų regioninio parko metraštis.-Šiauliai, 1996. P.5

⁴ Kuncevičius A. Lietuvos viduramžių archeologija. Vilnius. 2005 P.148.

⁵ Meilūnienė J. Būdingesni LDM rinkiniuose saugomų XV-XVII a. pirmosios pusės koklių tipai, dekoru motyvai, stilistika // Lietuvos dailės muziejaus metraštis. VI. Vilnius 2005. prieiga per internetą

http://ldmuziejus.mch.mii.lt/Spauda/a_met_meiluniene.htm. Žiūrėta 2006 05 30

Buities daiktai. Didžiausią buities daiktų grupę sudaro molinių žiestų puodų šukės. Iš viso rasta šukių, daugiausiai šonų fragmentų, tačiau nemaža kraštelių ir dugnų. Kaip matyti iš lentelės, rasta storasienių redukcinio degimo, plonų rusvų puodų, glazūruotų, fajansinių ir porcelianinių indų šukių.

Storasienių žiestų redukcinio degimo puodų šukių rasta 76. Šis keramikos tipas gerai žinomas iš ankstesnių Kurtuvėnų dvaro sodybos tyrinėjimų. Tai žiesti puodai iš sluoksniuotos molio masės su grūsto granito ar smėlio priemaišomis. Storasienių puodų šukių aptikta 44K, 48K, 50K, 73K, 74K, 76K, 77K, 80K ir 81K šurfuose, taigi, intensyviausio kultūrinio sluoksnio vietose. Daugiausia pasitaikė puodų šonų fragmentų, tačiau aptikta ir kraštelių bei dugnų fragmentų. Jų kakleliai buvo dviejų profilių – S raidės (RS 2, 61 e,f pav.; RS 3, 85 fg pav.; RS 5, 87a:a pav.; RS 6, 87a:b pav.; RS 7, 87a:c pav.; RS 8, 87a:d pav.; RS 28, 88a:a pav.; RS 29, 88a:b pav.) ir I raidės formos (RS 4, 85 h,j pav.; RS 9, 87a:e pav.; RS 30, 88a:c pav.; RS 31, 87a:d pav.; RS 32, 87a:e pav.; RS 42, 91a:a pav.; RS 45, 92a:a pav.). Šio tipo puodų peteliai kartais puošti horizontalia banguota linija (RS 9, 87a:e pav.). Puodų dugnai be pėdos, kartais su nežymia briauna, jų išorėje įsispaudę smėlio grūdėliai (RS 1, 61 c,d pav.; RS 10, 87a:f pav.; RS 11, 87a:g pav.; RS 33, 88a:f pav.; RS 34, 88a:g pav.; RS 35, 88a:h pav.). Tai didelės puodynės, pūstais šonais, didelėmis angomis, atlenktais kakleliais. Tokių puodų kelios šukės buvo rastos prie svirno (44K, 48K, 50K šurfuose), bet jų daugiausia antrosios oficinios aplinkoje (73K, 74K, 76K, 77K, 80K, 81K šurfuose). 2005 metais jos buvo rastos kartu su puodyniniais kokliais kryžmine anga ir datuotos XV a. pabaiga- XVI a.

Gausiausiai rasta žiestų glazūruotų indų šukių – puodynų su ašomis, puodelių, dubenų, lėkščių (1 lentelė). Jų dydis ir forma skirtingi, tačiau visų molio masė tanki, be priemaišų, jie gerai išdegti, dengti žalsva, rusva, žalia, balta glazūra. Dažnai glazūruota būna tik vidinė puodo pusė. Retas radinys - glazūruoto puodelio pusė, rasta 76K šurfe. Jo sienelės labai plonos, vidus dengtas rusvai žalsva glazūra (RS 12, 87a:h pav.). Rasta keletu puodynų kraštelių su ašomis (RS 13, 87a:j pav.; RS 14, 87a:k pav.; RS 15, 87a:l pav.; RS 16, 87a:m pav.; RS 17, 87a:n pav.). Kiti krašteliai be ašų, todėl sunku nustatyti, kokio tai puodo dalis (RS 18, 87a:o pav.; RS 19, 87a:p pav.; RS 20, 87a:r pav.; RS 21, 87a:s pav.; RS 22, 87a:š pav.; RS 43, 91a:b pav.). Tarp šukių buvo ir glazūruotų puodų dugnų (RS 24, 87a:u pav.; RS 25, 87a:v pav.; RS 38, 88a:l pav.; RS 39, 88a:m pav.; RS 44, 91a:c pav.). Dubenų šukių rasta mažiausiai (RS 23, 87a:t pav.; RS 36, 88a:j pav.; RS 37, 88a:k pav.).

Vienintelė fajansinio indelio, puošto augaliniu ornamentu, šukė rasta 9K šurfe. Fajansas (majolika) Lietuvoje žinomi nuo XVII a.⁶

Rasta ir porcelianinių indų šukių (1 lentelė). Dauguma jų mažos, be ornamentų, tačiau du porceliano radiniai išsiskyrė puošnumu. Vienas jų buvo porcelianinė arbatos lėkštutė, rasta 76K šurfe, puošta tamsiai mėlynais augaliniais raštais (RS 27, 87a:ž pav.). Reikia pastebėti, kad šio servizo puodelių ir lėkštelių šukių randama nuo 1998 metų tyrinėjimų. Kita porceliano šukė buvo puošnios, reljefiniais barokiniais ornamentais puoštas lėkštės kraštelis (RS 46, 92a:b pav.).

Iš buities daiktų dar reikėtų paminėti įvairių stiklinių butelių šukes. Tarp jų buvo rankų darbo tamsaus stiklo butelių ir stiklinių indų šukių, apsitraukusių patina (87j, 88h, 92f pav.), todėl skirtinių XVII-XVIII a., tačiau rasta ir skaidraus stiklo įvairaus dydžio buteliukų iš XIX-XX amžių.

2006 metų tyrinėjimų metu rasta nemaža gyvulių kaulų ir dantų. Tai stambių ir smulkių raguočių, kiaulių, paukščių kaulai, žandikauliai su dantimis ir paskiri dantys. Daugiausiai kaulų rasta antrosios oficinios aplinkoje 74K, 75K, 76K, 77K, 80K šurfuose (85e, 86c, 87l, 88l, 91g, 92e pav.).

Baigiant tenka pažymėti, kad 2006 metų radiniai panašūs į ankstesnių tyrinėjimų radinius tipologijos ir chronologijos požiūriu. Seniausiais radiniais laikytini puodyniniai kokliai keturkampe anga ir redukcinio degimo storasienės keramika, datuojami XV a. pabaiga- XVI a. pradžia. Vėlyviausi yra šiuolaikinis langų stiklas, stiklinių butelių šukės, šiuolaikinių plytų trupiniai. Todėl

⁶ Kuncevičius A. Lietuvos viduramžių archeologija. Vilnius. 2005, p. 145.

2006 metų radiniai telpa į ankstesnių tyrinėjimų nustatytas Kurtuvėnų dvaro sodybos chronologines ribas – XV-XX a.

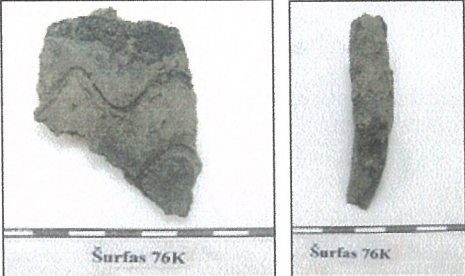
Antrosios oficinios aplinkoje iškasti šurfai parodė čia esant storą kultūrinį sluoksnį su gausiais radiniais. Dėl to buvo pakoreguota numatyto čia atnaujinti užakusio tvenkinio vieta, perkeliant jo kraštą 4 m į šiaurės pusę. Antrąją oficiną ir jos aplinką numatoma ištirti ateityje.

B. B.

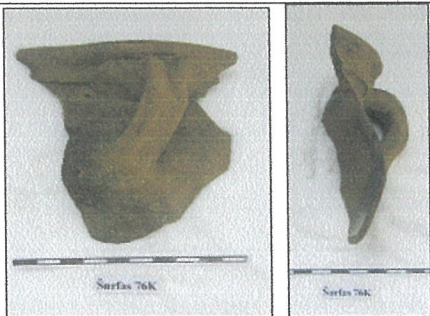

RADINIŲ SĄRAŠAS

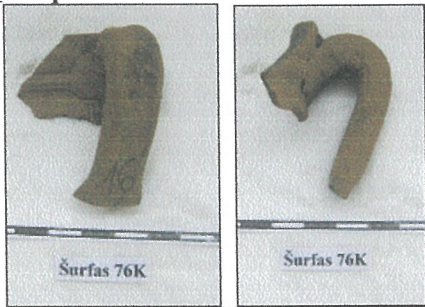
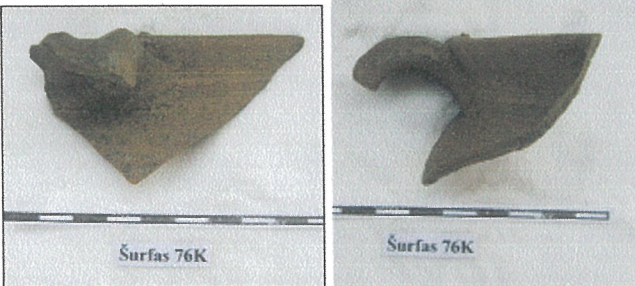

Eil. Nr.	Šurfo Nr.	Pavadinimas , aprašymas	Matmenys
1.	50	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su grūsto granito priemaiša. Lūžis trispalvis- išorė ir vidus tamsiai rusvi, vidurys pilkas. Visi paviršiai gerai nulyginti. Dugnas plokščias, pėda be briaunos, sienelės atloštos.</p> 	<p>Dugno D ~ 15 cm; 10.2x6.1 cm; Sienelių h-4,9 cm ; Sienelių storis 0,8-1,5 cm</p>
2.	50	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos, 2,5 cm aukščio. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas, o šukė rusvai pilka. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis atloštas, jo briauna nusklembta. Puodo šonai smarkiai pūsti.</p> 	<p>4,6x5,1 cm; Sienelių storis0,7-0,9 cm; Angos D ~15 cm</p>
3.	74	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas, o šukė rusvai pilka. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis aukštas,3,3 cm aukščio, smarkiai atloštas, jo briauna horizontali. Puodo šonai smarkiai pūsti. Peteliai po kakleliu puošti kas 1 cm išdėstyti pailgų štampelių eile, o po ja –banguota linija.</p>	<p>6,7x4,9 cm; Sienelių storis0,7-1 cm; Angos D ~20 cm</p>

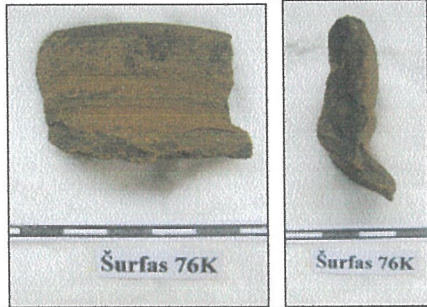
			
4.	74	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė šviesiai rusva. Lūžis trispalvis- išorė ir vidus šviesiai rusvi, vidurys pilkas. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis aukštas, 3 cm aukščio, statmenas, jo briauna horizontali. Puodo šonai nežymiai pūsti.</p> 	<p>4,5x4 cm; Sienelių storis 0,7 cm; Angos D ~20 cm</p>
5.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė rusvai pilka. Lūžis dvispalvis, išorė tamsiai pilka, o vidus rusvas. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis žemas, 2 cm aukščio, kiek atloštas, jo briauna nusklembta. Puodo šonai smarkiai pūsti, peteliai su ryškia horizontalia briauna.</p> 	<p>7,8x6,3 cm; Sienelių storis 0,9 cm; Angos D ~20 cm</p>
6.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis, S formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė rusvai pilka. Lūžis trispalvis- išorė ir vidus šviesiai rusvi, vidurys pilkas. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis labai žemas, statmenas, 0,7 cm aukščio, atloštas, jo briauna nusklembta. Puodo šonai pūsti, peteliai su neryškia horizontalia briauna.</p>	<p>7,1x7,1 cm; Sienelių storis 1,4 cm; Angos D ~16 cm</p>

			
7.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė rusvai pilka. Lūžis dvispalvis, išorė tamsiai pilka, o vidus rusvas. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis žemas, 1,5 cm aukščio, statmenas, jo briauna horizontali. Puodo šonai pūsti, peteliai su ryškia horizontalia briauna.</p> 	<p>5,6x5,5 cm; Sienelių storis 1,2 cm; Angos D ~22 cm</p>
8.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė rusva. Lūžis vienspalvis, rusvas. Kaklelis labai žemas, 0,5 cm aukščio, statmenas, jo briauna nusklembta. Puodo šonai pūsti.</p> 	<p>4,2x4,4 cm; Sienelių storis 0,6-1 cm; Angos D ~24 cm</p>
9.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, šonas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Šukė tamsiai pilka, beveik juoda. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė nežymiai profiliuota, jos išorinė pusė puošta 2 ryškiai įrėžtomis banguotomis linijomis.</p> 	<p>5,1x4,2 cm; Sienelių storis 1 cm;</p>
10.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis</p>	<p>Dugno D ~ 15 cm; 8,9 x9cm; Sienelių h-</p>

		<p>dvispalvis- išorė šviesiai pilka, vidus rusvas. Visi paviršiai gerai nulyginti. Dugnas plokščias, pėda su nežymia briauna, sienelės smarkiai atloštos.</p> 	<p>8,9 cm ; Sienelių storis 0,8-1,3 cm</p>
11.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis dvispalvis- išorė šviesiai pilka, vidus rusvas. Visi paviršiai gerai nulyginti. Dugnas plokščias, į jį išspaudę rupaus smėlio grūdėliai, pėda be briaunos, sienelės smarkiai atloštos. Vidinėje pusėje nėra ryškios briaunos tarp sienelių ir dugno.</p> 	<p>Dugno D ~ 17 cm; 12,9x8,9 cm; Sienelių h-6,4 cm ; Sienelių storis 0,8-1,6 cm</p>
12.	76	<p>PUODELIO PUSĖ, molinio, žiesto, glazūruoto. Molio masė labai tanki, vientisa, plytos spalvos, lūžis vienspalvis, plytinis. Puodelio pėda su plačia briauna, sienelės išgaubtos, puodeli pusapvalis. Sienelės labai plonos, kraštelio briauna horizontali. Šone išlikusios nudužusios ašelės liekanos, Puodelio vidus dengtas ruda, o išorė žalia glazūra, abi jos blizgios.</p> 	<p>Dugno D - 4,8 cm; Sienelių H - 4,2 cm Sienelių storis 0,5 cm Angos D - 7,2 cm</p>
13.	76	<p>PUODYNĖS ŠUKĖ, molinės, žiestos, glazūruotos, kaklelis ir šonas su aša, S formos. Molio masė labai tanki, vientisa, rusvai pilka, lūžis vienspalvis, rusvas. Puodynės kaklelis atloštas, išorėje su ryškia trikampio pjūvio briauna. Šonai pūsti. Ašelė netaisyklinga, su giliu išilginiu grioveliu kreivai prilipdyta beveik prie kaklelio viršaus ir prie petelio, anga taip pat deformuota, ne visai apskrita. Vidinė puodynės pusė netolygiai dengta rusvai žalia glazūra.</p>	<p>8,7x10 cm; Sienelių storis 0,3 cm; Angos D~ 13 cm; Ašos ilgis 5,5 cm</p>

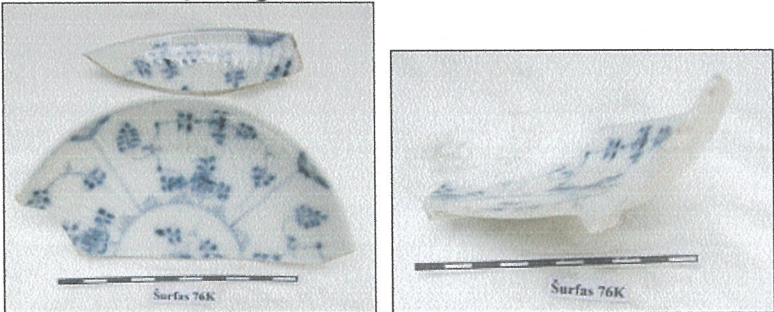
			
14.	76	<p>PUODYNĖS ŠUKĖ , molinės, žiastos, glazūruotos, kaklelis ir šonas su aša, S formos. Molio masė labai tanki, vientisa, rusvai pilka, lūžis vienspalvis, rusvas. Puodynės kaklelis atloštas, šonai pūsti, nuo kaklelio apačios iki ašos puošti horizontaliomis linijomis. Ašelė kiek netaisyklinga, su negiliu išilginiu grioveliumi, prilipdyta prie kaklelio viršaus ir prie petelio. Vidinė puodynės pusė dengta tamsiai žalia glazūra.</p> 	<p>7,1x6 cm; Sienelių storis 0,6 cm; Angos D~ 15 cm; Ašos ilgis 5,5 cm</p>
15.	76	<p>PUODYNĖS ŠUKĖ , molinės, žiastos, glazūruotos, kaklelis ir šonas su aša, S formos. Molio masė labai tanki, vientisa, plytinės spalvos, lūžis vienspalvis, plytinis. Puodynės kaklelis nežymiai atloštas, puoštas išilgine iškilia trikampe briauna, šonai pūsti. Ašelė kiek netaisyklinga, su negiliu išilginiu grioveliumi, prilipdyta prie kaklelio viršaus ir prie petelio. Puodynės anga kiek netaisyklinga (gamybos brokas). Vidinė puodynės pusė dengta rusvai žalsva glazūra.</p> 	<p>6,7x6,9 cm; Sienelių storis 0,5 cm; Angos D~ 20 cm; Ašos ilgis 6,3 cm</p>
16.	76	<p>PUODYNĖS ŠUKĖ , molinės, žiastos, glazūruotos, kaklelis ir šonas su aša, S formos (?). Molio masė labai tanki, vientisa, plytinės spalvos, lūžis dvispalvis- plytinis ir pilkas. Puodynės kaklelis nežymiai atloštas, puoštas išilgine iškilia trikampe briauna, šonai pūsti. Ašelė kiek netaisyklinga, su nežymiu išilginiu grioveliumi, prilipdyta prie kaklelio viršaus ir prie petelio. Vidinė puodynės pusė buvusi glazūruota, tačiau</p>	<p>5,1x4,6 cm; Sienelių storis 0,3 cm; Angos D~ 15 cm; Ašos ilgis 5,1 cm</p>

		glazūros išlikę tik pėdsakai.		
17.	76	<p>PUODYNĖS ŠUKĖ, molinės, žiestos, glazūruotos, kaklelis ir šonas su aša, S formos (?). Molio masė labai tanki, vientisa, plytinės spalvos, lūžis vienspalvis- plytinis. Puodynės kaklelis nežymiai atloštas, puoštas neaukšta išilgine iškilia trikampe briauna, šonai pūsti. Ašėlė kiek netaisyklinga, plati su giliu išilginiu grioveliu, prilipdyta prie kaklelio viršaus, kita jos dalis nudužusi. Anga netaisyklinga (gamybos brokas). Vidinė puodynės pusė netolygiai dengta žalsva, blizgančia glazūra.</p>		8,4x4,4 cm; Sienelių storis 0,4 cm; Angos D~ 20 cm;
18.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, I formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis- rusvas. Kaklelis statmenas, aukštas, jo apačia iš išorės puošta išilginiu iškiliumi ranteliu, o briauna pusapvalė. Šonai buvę pūsti. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria ryški iškilinė briauna. Vidinė puodo pusė netolygiai dengta žalsva glazūra.</p>		3,6x9 cm; Sienelių storis 0,4-1,1 cm; Angos D~ 13 cm;
19.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, S formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis- rusvas. Kaklelis atloštas, aukštas, iš išorės puoštas plačiu išilginiu iškiliumi ranteliu, o briauna pusapvalė. Šonai buvę pūsti. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria ryški iškilinė briauna. Vidinė puodo pusė netolygiai dengta žalia glazūra. Išorinė pusė rusvai pilka.</p>		5,2x6,5 cm; Sienelių storis 0,5 cm; Angos D~ 16 cm;

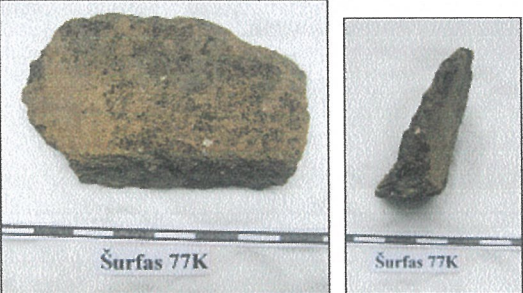
			
20.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, S formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis-gelsvai rusvas. Kaklelis smarkiai atloštas, aukštas, iš išorės puoštas 2 įrėžtomis horizontaliomis linijomis, o briauna pusapvalė. Šonai buvę pūsti. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria ryški iškili horizontali briauna. Vidinė puodo pusė dengta gelsvai rusva, o išorinė balkšva blizgančia glazūra.</p> 	<p>5,5x7,8 cm; Sienelių storis 0,5-0,9 cm; Angos D~ 18 cm;</p>
21.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, S formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis- rusvas. Kaklelis atloštas, aukštas, jo apačia iš išorės puoštas išilginiu iškiliu ranteliu, o briauna pusapvalė. Šonai buvę pūsti. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria ryški iškili išilginė briauna. Vidinė puodo pusė netolygiai dengta žalsva glazūra. Išorinė pusė plytinės spalvos.</p> 	<p>4x4,5 cm; Sienelių storis 0,5 cm; Angos D~ 21 cm;</p>
22.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, I formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis- raudonai rusvas. Kaklelis nežymiai atloštas, jo apačia iš išorės puoštas išilginiu iškiliu ranteliu, o briauna pusapvalė. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria nedidelė iškili išilginė briauna. Vidinė puodo pusė dengta blizgančia ruda glazūra. Išorinė pusė šviesiai rusvos spalvos.</p>	<p>3x3,6 cm; Sienelių storis 0,5 cm; Angos D~ 19 cm;</p>

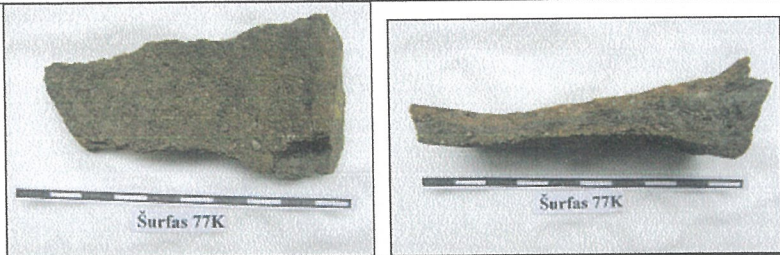

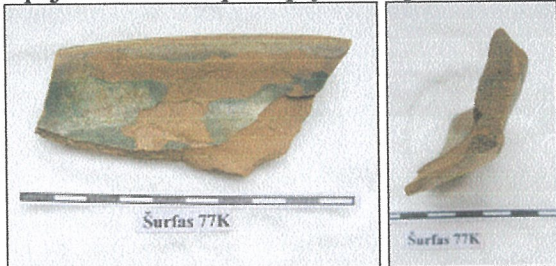
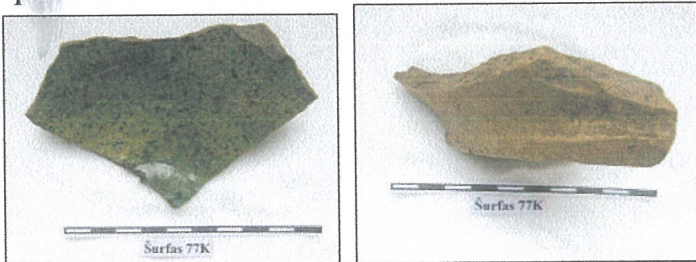

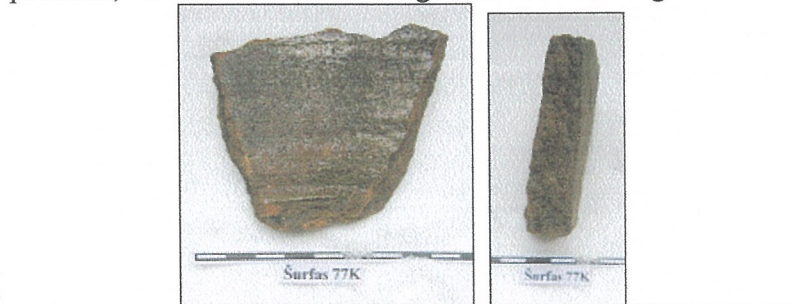
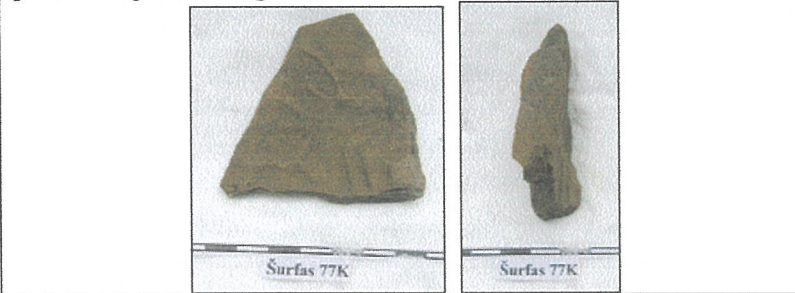
			
23.	76	<p>DUBENS ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kraštelis. Molio masė tanki, vientisa, su smėlio priemaiša. Lūžis dvispalvis- raudonai rusvas išorėje ir pilkas viduje. Dubens profilio nustatyti nepavyko. Jo kraštelis sustorintas 1,9 cm pločio atkraščiu, o briauna pusapvalė. Vidinėje pusėje kraštelį nuo sienelės skiria briauna. Vidinė puodo pusė dengta blizgančia žalsva glazūra. Išorinė pusė šviesiai rusvos spalvos.</p> 	<p>5,4x11,2 cm; Sienelių storis 0,9 cm; Angos D~ 27 cm;</p>
24.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, su smėlio priemaiša, lūžis trispalvis- išorė ir vidus plytinės spalvos, o vidurys pilkas. Išliko dalis dugno ir sienelės. Dugno pėda plokščia, be briaunos, sienelės atloštos, kiek išlenktos. Išorinis paviršius labai gerai nulygintas. Vidus netolygiai dengtas žalsva glazūra, kurios likę tik pėdsakai.</p> 	<p>Sienelės h-4,7 cm; Plotis -4,8 cm; Storis – 0,4 cm; Dugno D – 11 cm</p>
25.	76	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, su smėlio priemaiša, lūžis dvispalvis- išorė plytinės spalvos, o vidus pilkas. Išliko dalis dugno ir sienelės. Dugno pėda plokščia, su briauna, sienelės atloštos, kiek išlenktos. Dugno išorėje išlikę peilio braukos, o viduje ryškios žiedimo rievės. Išorinis paviršius labai gerai nulygintas. Vidus dengtas žalsvai rusva glazūra.</p>	<p>Sienelės h-2,9 cm; Plotis -3,2 cm; Storis – 0,5-0,8 cm; Dugno D – 10 cm</p>

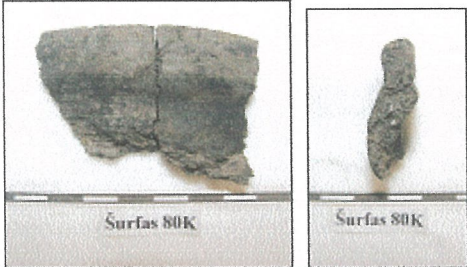
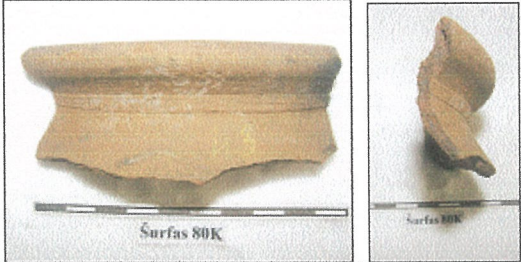
			
26.	76	<p>KOKLIO FRAGMENTAS molinio, frontalinio, plokštė. Išlikusi tik plokštės dalis, kraštelis su atkraščiu, o kaklelis nudužęs. Koklio plokštė puošta reljefiniu augaliniu ornamentu, dengta žalia, blizgančia glazūra.</p> 	6,3x5,6 cm storis 0,9 cm
27.	76	<p>LĖKŠTUTĖS ŠUKĖ, porcelianinės, baltos, pusė. Porceliano masė ir paviršius balti, lūžis baltas. Lėkštutė buvusi apskrita, nupjauto rutulio formos. Jos vidus puoštas lygiagrečiais reljefiniais ranteliais, einančiais nuo vidurio link kraštų, ir tamsiai mėlynais augaliniais raštais, vynuogių kekių motyvais. Šukė suskilusi į 2 fargmentus</p> 	Lėkštutės D 12,6 cm; Dugnelio D 7,5 cm; sienelių storis 0,3 cm
28.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos, 4,8 cm aukščio. Molio masė tanki, sluoksnuota, su grūsto granito priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas, o šukė rusvai pilka, vidinė pusė žemiau petelių šviesiai rusva. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis atloštas, jo briauna nusklembta. Puodo šonai pūsti, o peteliai puošti įrėžta horizontalia zigzago linija.</p>	9,1x7,9 cm; Sienelių storis 1 cm; Angos D ~16 cm

		 	
29.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis S formos, 2,4 cm aukščio. Molio masė tanki, sluoksnijuota, su smėlio priemaiša. Lūžis trispalvis, vidury tamsiai pilkas, o išorė ir vidus rusvi. Šukė rusvai pilka, vidinė pusė šviesiai rusva. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis atloštas, jo briauna nusklembta. Kaklelį nuo petelio skiria aštri briauna. Peteliai tiesiai po kakleliu puošti trumpomis įrėžtomis linijomis, sudarančiomis smailą kampą. Puodo šonai pūsti.</p> 	<p>5,7x6,4 cm; Sienelių storis 0,8-1 cm; Angos D ~15 cm</p>
30.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksnijuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė rusvai pilka, vidinė pusė beveik juoda. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis statmenas, jo briauna nusklembta į vidų, puoštas smulkiai banguotomis linijomis.</p> 	<p>4,5x4,5 cm; Sienelių storis 0,6-0,8 cm; Angos D ~23 cm</p>
31.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksnijuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė rusva. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis statmenas, jo briauna nusklembta į vidų.</p>	<p>5,6x3,4 cm; Sienelių storis 1 cm; Angos D ~16 cm</p>

			
32.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė pilkai rusva. Visi paviršiai gerai nulyginti. Kaklelis kiek palenktas į vidų, jo briauna nusklembta į vidų, su išilginiu grioveliu viršuje.</p> 	<p>5,8x3,3 cm; Sienelių storis 0,9-1 cm; Angos D ~19 cm</p>
33.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis trispalvis - tamsiai pilkas viduryje ir šviesiai rusvas išorėje ir viduje. Šukė pilkai rusva. Visi paviršiai gerai nulyginti. Išliko nedidelė dugno dalis ir dalis sienelės. Į dugną iš išorės įsispaudę smėlio grūdėliai. Sienelės atloštos, o perėjimas iš sienelės į dugną tolygus, be briaunos.</p> 	<p>3,5x6,7 cm; Sienelių storis 0,8 cm; Dugno D ~15 cm</p>
34.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis - pilkai rusvas. Šukė pilkai rusva, vidus šviesiai rusvas. Visi paviršiai gerai nulyginti. Išliko nedidelė dugno dalis ir dalis sienelės. Į dugną iš išorės įsispaudę smėlio grūdėliai. Sienelės atloštos, o perėjimas iš sienelės į dugną tolygus, be briaunos.</p>	<p>4,3x5,4 cm; Sienelių storis 1-1,7 cm; Dugno D ~17 cm</p>

			
35.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, dugnas. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis trispalvis - pilkai rusvas viduryje, ir šviesiai rusvas išorėje ir viduje. Šukė pilkai rusva, vidus šviesiai rusvas. Išliko dugno dalis. Į dugną iš išorės įsispaudę smėlio grūdėliai. Dugnas išorėje įgaubtas, jo pėda su nežymia briauna. Perėjimas iš sienelės į dugną tolygus, be briaunos.</p> 	9,1x4,5 cm; Sienelių storis 1 cm;
36.	77	<p>DUBENS ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kraštelis. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis-plytinės spalvos. Dubens profilio nustatyti nepavyko. Jo kraštelį staigiai palenktas į vidų, jį nuo sienelių skiria aštri išilginė briauna. Vidinė puodo pusė dengta matine žalsva glazūra, labai nutrupėjusia. Išorinė pusė plytinės spalvos.</p> 	9,1x4,3 cm; Sienelių storis 0,9 cm; Angos D~ 24 cm;
37.	77	<p>DUBENS ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis-plytinės spalvos. Dubens profilio nustatyti nepavyko. Dubens dugnas plokščias, lygus, sienelės smarkiai atloštos. Vidinė dubens pusė dengta blizgančia žalia glazūra. Išorinė pusė plytinės spalvos.</p> 	11,2x6,6 cm; Sienelių storis 0,8 cm; Dugno D~ 11 cm;

38.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, su smėlio priemaiša, lūžis vienspalvis- plytinės spalvos. Išliko dalis dugno, o sienelės nudužusios. Dugno pėda plokščia, be briaunos. Dugno išorėje išlikę peilio braukos, o viduje žiedimo rievės. Vidus dengtas rusva glazūra, o išorinėje dugno pusėje išlikę žalios glazūros pėdsakai.</p>	<p>Plotis -10,8 cm; Storis – 0,7-1,2 cm; Dugno D – 12 cm</p>	
				
39.	77	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, su smėlio priemaiša, lūžis vienspalvis- plytinės spalvos. Išliko maža dalis dugno ir sienelės dalis. Dugno pėda plokščia, be briaunos. Vidus dengtas žalsvai rusva glazūra.</p>	<p>Plotis -8 cm; Storis – 1,7-1,1 cm; Dugno D – 14 cm</p>	
				
40.	77	<p>KOKLIO FRAGMENTAS molinio, frontalinio, plokštė. Išlikusi tik plokštės dalis, o kaklelis nudužęs. Koklio plokštė puošta reljefiniu augaliniu ornamentu.</p>	<p>6,9x5,8 cm storis 1-1,3 cm</p>	
				
41.	77	<p>KOKLIO FRAGMENTAS molinio, frontalinio, plokštė. Išlikusi tik plokštės dalis, o kaklelis nudužęs. Koklio plokštė puošta reljefiniu augaliniu ornamentu.</p>	<p>4,9x4,2 cm storis 1 cm</p>	

			
42.	80	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė beveik juoda. Visi paviršiai labai gerai nulyginti. Kaklelis statmenas, jo briauna nusklembta į vidų. Iš išorės kaklelis puoštas iškilia horizontalia trikampė briauna ir banguota linija virš jos. Sudužusi į 2 fragmentus.</p> 	<p>6,1x4 cm; Sienelių storis 0,8 cm; Angos D ~21 cm</p>
43.	80	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, kaklelis, S formos. Molio masė tanki, vientisa, be priemaišų. Lūžis vienspalvis-plytinės spalvos. Kaklelis smarkiai atloštas, o briauna pusapvalė. Šonai buvę smarkiai pūsti. Vidinėje pusėje kaklelį nuo petelių skiria ryški iškili išilginė briauna. Vidinė puodo pusė netolygiai dengta gelsvai žalsva glazūra. Išorinė pusė plytinės spalvos.</p> 	<p>3,4x10,1 cm; Sienelių storis 0,4 cm; Angos D~ 14 cm;</p>
44.	80	<p>PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, glazūruoto, dugnas. Molio masė tanki, be priemaišų, lūžis trispalvis- plytinės spalvos viduje ir išorėje, o viduryje pilkas. Išliko maža dalis dugno ir dalis sienelės. Dugno pėda plokščia, su ryškia briauna. Vidus dengtas gelsvai rusva glazūra.</p>	<p>Plotis -5,5 cm; Storis – 0,7 cm; Dugno D – 8 cm</p>

					
			Šurfas 80K	Šurfas 81K	
45.	81	PUODO ŠUKĖ, molinio, žiesto, storasienio, kaklelis I formos. Molio masė tanki, sluoksniuota, su smėlio priemaiša. Lūžis vienspalvis, tamsiai pilkas. Šukė pilkai rusva. Visi paviršiai gerai nulyginti. Kaklelis statmenas, su nežymia horizontalia briauna apačioje, jo kraštelis pusapvalis.			5,2x4,3 cm; Sienelių storis 0,9 cm; Angos D ~26 cm
			Šurfas 81K	Šurfas 81K	
46.	81	LĖKŠTĖS ŠUKĖ, porcelianinės, baltos, kraštelis. Porceliano masė ir paviršius papilkėjęs. Lėkštės kraštelis banguotas, puoštas reljefiniu barokiniu raštu. Šukė suskilusi į 2 fragmentus.			11,2x4,8 cm ; sienelių storis 0,3 cm lėkštės skersmuo ~ 28 cm
			Šurfas 81K	Šurfas 81K	
47.	Elektros tranšėja 111 m.	KOKLIO frontalinio plokštės dalis, kampas. Molio masė tanki, be priemaišų, plytos spalvos, lūžis vienspalvis. Plokštė puošta reljefiniu geometriniu bei augaliniu ornamentu, dengta blizgančia labai tamsiai ruda glazūra. Kaklelis statmenas, su į išorę atlenkta briauna.			10,8x6,8 cm, plokštės storis 0,7 cm kaklelio aukštis 6,7 cm
			Elektros tranšėja		
48.	Elektros	KOKLIO karnizinio fragmentas. Molio masė plytos spalvos,			Ilgis 10,5 cm, juostelės

<p>tranšėja 112 m.</p>	<p>vientisa, be priemaišų, lūžis vienspalvis. Karnizo juostelė siaura, nusklembta. Jos viršus ir priekinė pusė puošti reljefiniu banguotu raštu. Kaklelis statmenas, su ryškiomis išilginėmis braukomis.</p>	<p>plotis 3,2 cm, kaklelio aukštis 6,3 cm, storis 1 cm</p>
		

FOTOGRAFIJŲ SĄRAŠAS

Tyrinėjimų vietos prieš darbų pradžia – DSCF 4749-4776; DSCF 4793-4794; DSCF 4813-4816;
DSCF 4834-4836; DSCF 5023-5026

Darbo procesas DSCF 4777-4779; DSCF 4780; DSCF 4782;

1K šūrfas DSCF 4783-4785;
2K šūrfas DSCF 4786-4790;
3K šūrfas DSCF 4796-4798;
4K šūrfas DSCF 4802-4806;
5K šūrfas DSCF 4817-4818;
6K šūrfas DSCF 4819-4821;
7K šūrfas DSCF 4822-4824;
8K šūrfas DSCF 4825-4827;
9K šūrfas DSCF 4828-4833;
10K šūrfas DSCF 5011-5012;
11K šūrfas DSCF 5013-5014;
12K šūrfas DSCF 5015-5016;
13K šūrfas DSCF 5017-5018;
14K šūrfas DSCF 5019-5020;
15K šūrfas DSCF 5021-5022;
16K šūrfas DSCF 5027-5028;
17K šūrfas DSCF 5029-5031;
18K šūrfas DSCF 5032-5039;
19K šūrfas DSCF 5040-5045;
20K šūrfas DSCF 5049-5051;
21K šūrfas DSCF 5052-5053;
22K šūrfas DSCF 5054, 5056;
23K šūrfas DSCF 5056-5057;
23aK šūrfas DSCF 5058-5059;
24K šūrfas DSCF 5063-5064;
25K šūrfas DSCF 5067-5069;
26K šūrfas DSCF 5070-5071;
27K šūrfas DSCF 5072-5074;
28K šūrfas DSCF 5075-5076;
29K šūrfas DSCF 5077-5078;
30K šūrfas DSCF 5090-5091;
31K šūrfas DSCF 5092-5093;
32K šūrfas DSCF 5094-5095;
33K šūrfas DSCF 5096-5097;
34K šūrfas DSCF 5098-5100;
35K šūrfas DSCF 4970-4971;
36K šūrfas DSCF 4986-4949;
37K šūrfas DSCF 4992;
38K šūrfas DSCF 4990-4505;
39K šūrfas DSCF 5101-5102;
40K šūrfas DSCF 5103-5105;
41K šūrfas DSCF 5106-5107;
42K šūrfas DSCF 5108-5109;
43K šūrfas DSCF 5110-5111;

44K šūrfas DSCF 4949; 4952-4969; 4975-4982;
45K šūrfas DSCF 4943-4944;
46K šūrfas DSCF 4972-4974;
47K šūrfas DSCF 4945-4946;
48K šūrfas DSCF 4993-5002;
49K šūrfas DSCF 4947-4948;
50K šūrfas DSCF 4950-4951;
51K šūrfas DSCF 4983-4985;
52K šūrfas DSCF 5112-5113;
53K šūrfas DSCF 5114-5115;
54K šūrfas DSCF 5116-5117;
55K šūrfas DSCF 5118-5123;
56K šūrfas DSCF 5124-5125;
57K šūrfas DSCF 5126-5127;
58K šūrfas DSCF 5128-5129;
59K šūrfas DSCF 5132-5133;
60K šūrfas DSCF 5134-5135;
61K šūrfas DSCF 5136-5137;
62K šūrfas DSCF 5138-5139;
63K šūrfas DSCF 5140-5141;
64K šūrfas DSCF 5190-5191;
65K šūrfas DSCF 5192-5193;
66K šūrfas DSCF 5194-5196;
67K šūrfas DSCF 5197-5198;
68K šūrfas DSCF 5199-5200;
69K šūrfas DSCF 5201-5202;
70K šūrfas DSCF 5203-5204;
71K šūrfas DSCF 5205-5206;
72K šūrfas DSCF 5207-5208;
73K šūrfas DSCF 5209-5211;
74K šūrfas DSCF 5230-5238;
75K šūrfas DSCF 5239-5243;
76K šūrfas DSCF 5244-5251;
77K šūrfas DSCF 5252-5257;
78K šūrfas DSCF 5258-5261;
79K šūrfas DSCF 5212-5216;
80K šūrfas DSCF 5262-5270;
81K šūrfas DSCF 5271-5278;
82K šūrfas DSCF 5279-5280;
83K šūrfas DSCF 5281-5282;
84K šūrfas DSCF 5219-5220;
85K šūrfas DSCF 5284-5285;
86K šūrfas DSCF 5286-5288;
87K šūrfas DSCF 5295-5296;
88K šūrfas DSCF 5297-5298;
89K šūrfas DSCF 5299-5300;
90K šūrfas DSCF 5304-5305;
91K šūrfas DSCF 5221-5222;
92K šūrfas DSCF 5217-5218;

Elektros kabelio tranšėja DSCF 5992-6057;

31K perkasa DSCF 6079-6101;

Masinė medžiaga P6030001-P6030114; P6090209-P6090215;

Radinių sąrašo objektai P6030137-P6030232, P6030234; P6120001-P6120003; P6120005-P6120018

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

- 1 pav. Situacijos planas. Šurfių ir perkasų išdėstymas
- 2 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-atkarpa tarp kelio Kurtuvėnai-Sodeliukai ir parko tvoros PR kampo; b- nuo parko sodo PR kampo iki karvidės
- 3 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-atkarpa ties karvide; b- nuo karvidės link svirno
- 4 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-atkarpa nuo posūkio V kryptimi; b- nuo posūkio ŠV kryptimi
- 5 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-atkarpa ties buvusia dvaro virtuve; b- ŠR svirno kiemas
- 6 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-keliukas tarp virtuvės ir oficinų; b- į ŠV nuo svirno
- 7 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-buvęs dvaro sodas; b- buvęs dvaro sodas iki kelio Kurtuvėnai-Šaukėnai
- 8 pav. Tyrimų vieta prieš darbų pradžią: a-buvęs dvaro sodas, R pusė; b- buvęs dvaro sodas, V pusė
- 9 pav.: a- šurfių 1K-9K vieta iš P pusės; b- šurfo 1K planas; c- Šurfas 1K, ŠR sienos pjūvis
- 10 pav. Šurfas 2K: a- planas; b- PV sienos pjūvis
- 11 pav. Šurfas 2K: a- mūrinės parko tvoros liekanos; b- planas; c- PV sienos pjūvis; d-keramika
- 12 pav. Šurfas 4K: a- planas; b- PR sienos pjūvis; c- radiniai
- 13 pav. Šurfas 5K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 14 pav. Šurfas 6K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 15 pav. Šurfas 7K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 16 pav. Šurfas 8K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 17 pav. Šurfas 9K: a- ŠV sienos pjūvis; b- planas; c- čerpių gabalai lauke; d- čerpės; kaulai
- 18 pav. a- atkarpa nuo karvidės iki parko tvoros kampo iš P pusės
- 19 pav. Šurfas 10K: a- b- planas; c- Š sienos pjūvis.
- 20 pav. Šurfas 11K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 21 pav. Šurfas 12K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 22 pav. Šurfas 13K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 23 pav. Šurfas 14K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 24 pav. Šurfas 15K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 25 pav. Grindinio vieta (a) ir paviršius (b).
- 26 pav. Šurfas 16K: a- b- planas; c- ŠR sienos pjūvis.
- 27 pav. Tyrinėto ploto atkarpa nuo karvidės iki posūkio į V pusę.
- 28 pav. Šurfas 17K: a- planas; b, c- ŠR ir PR sienų pjūviai.; d- plytų fragmentai
- 29 pav. Šurfas 18K: a- planas; b, c- ŠR ir ŠV sienų pjūviai; d- plytų fragmentai.
- 30 pav. Šurfas 19K: a- planas; b, c- ŠR ir PR sienų pjūviai.
- 31 pav. Šurfas 20K: a- planas; b- ŠR sienos pjūvis
- 32 pav. Šurfas 21K: a- planas; b- V sienos pjūvis
- 33 pav. Šurfas 22K: a- planas; b- ŠR sienos pjūvis
- 34 pav. Šurfas 23K: a- planas; b- ŠR sienos pjūvis
- 35 pav. Šurfas 23aK: a- planas; b- V sienos pjūvis
- 36 pav. Šurfas 24K: a- planas; b- ŠR sienos pjūvis
- 37 pav. Šurfas 25K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 38 pav. Šurfas 26K: a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
- 39 pav. Šurfas 27K: a- planas; b- R sienos pjūvis
- 40 pav. Šurfas 28K: a- planas; b- R sienos pjūvis; c- porceliano šukė; d- stiklas, kaulas, plytos trupinys
- 41 pav. Šurfas 29K: a- planas; b- R sienos pjūvis
- 42 pav. Šurfas 30K: a- planas; b- R sienos pjūvis
- 43 pav. Šurfas 31K: a- planas; b- R sienos pjūvis

- 44 pav. Šūrfas 32K; a- planas; b-R sienos pjūvis
45 pav. Šūrfas 33K; a- planas; b-R sienos pjūvis
46 pav. Šūrfas 34K; a- planas; b-Š ir V sienų pjūviai
47 pav. Šūrfas 35K; a- planas; b- R sienos pjūvis
48 pav. Šūrfas 36K; a- planas; b- P sienos pjūvis
49 pav. Šūrfas 37K; a- planas; b- ŠR sienos pjūvis; c-radiniai
50 pav. Šūrfas 38K; a- planas; b- ŠR sienos pjūvis; c- puodo šukė
51 pav. Šūrfas 39K; a- planas; b- ŠR sienos pjūvis; c- plytos trupinys
51a pav. Šūrfas 40K; a- planas; b- ŠR sienos pjūvis; glazūruota šukė
52 pav. Šūrfas 41K; a- planas; b- PR sienos pjūvis
53 pav. Šūrfas 42K; a- planas; b- ŠV sienos pjūvis; c- langų ir indų stiklo šukės
54 pav. Šūrfas 43K; a- planas; b- PR sienos pjūvis; c- radiniai
55 pav. Šūrfas 44K; a- planas; b Š sienos pjūvis; c- akmenys dugne; d- radiniai
56 pav. Šūrfas 45K; a- planas; b P sienos pjūvis
57 pav. Šūrfas 46K; a- planas; b PR sienos pjūvis
58 pav. Šūrfas 47K; a- planas; b PR sienos pjūvis; d- radiniai
59 pav. Šūrfas 48K; a- planas; b PR sienos pjūvis; c- keramika; d- kokliai; e- kaulai
60 pav. Šūrfas 49K; a- planas; b PV ir ŠV sienų pjūviai
61 pav. Šūrfas 50K; a- planas; b- PV sienos pjūvis; c,d- storasienio puodo šukė (Radinių sąrašas Nr.1); e,f- storasienio puodo šukė (Radinių sąrašas Nr.2); g-kaulai; h- koklis ir keramika
62 pav. Šūrfas 51K; a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
63 pav. Šūrfas 52K; a- planas; b- R sienos pjūvis; c- radiniai
64 pav. Šūrfas 53K; a- planas; b- ŠV sienos pjūvis
65 pav. Šūrfas 54K; a- planas; b- PV sienos pjūvis; c- radiniai
66 pav. Šūrfas 55K; a- planas; b- V sienos pjūvis; c- radiniai
67 pav. Šūrfas 56K; a- planas; b- P sienos pjūvis; c- radiniai
68 pav. Šūrfas 57K; a- planas; b- Š sienos pjūvis
69 pav. Šūrfas 58K; a- planas; b- V ir Š sienų pjūviai
70 pav. Šūrfas 59K; a- planas; b- P ir R sienų pjūviai
71 pav. Šūrfas 60K; a- planas; b- P ir R sienų pjūviai
72 pav. Šūrfas 61K; a- planas; b- P ir R sienų pjūviai
73 pav. Šūrfas 61K; a- planas; b- Š sienos pjūvis
74 pav. Šūrfas 63K; a- planas; b- V sienos pjūvis
75 pav. Šūrfas 64K; a- planas; b- V sienos pjūvis
76 pav. Šūrfas 65K; a- planas; b- V sienos pjūvis
77 pav. Šūrfas 66K; a- planas; b- V sienos pjūvis
78 pav. Šūrfas 67K; a- planas; b-V sienos pjūvis; c-puodo šukė
79 pav. Šūrfas 68K; a- planas; b-V sienos pjūvis; c-radiniai
80 pav. Šūrfas 69K; a- planas; b- Š sienos pjūvis; c- radiniai
81 pav. Šūrfas 70K; a- planas; b- Š sienos pjūvis
82 pav. Šūrfas 71K; a- planas; b- P sienos pjūvis
83 pav. Šūrfas 72K; a- planas; b- P sienos pjūvis; c- radiniai
84 pav. Šūrfas 73K; a- planas; b- R sienos pjūvis; c- radiniai
85 pav. Šūrfas 74K; a- planas; b-R sienos pjūvis; c- plytos su skiediniu; d –plytų trupiniai; e - kaulai; f- storasienio puodo šukė ir jos profilis(RS 3), h, j-storasienio puodo šukė ir jos profilis(RS 4)
86 pav. Šūrfas 75K; a- planas; b-R sienos pjūvis; c- kaulai ir plytų trupiniai; d- keramika ir stiklas
87 pav. Šūrfas 76K; a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasienė keramika; d-žiasta keramika; e- glazūruota keramika; f- frontiniai kokliai; g-čerpės, ir krosnies molis; h- puodyniniai kokliai; j- stiklas; k- kalkių skiedinys; l- kaulai

87a pav. Šurfas 76K :. a-ž -radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 5-RS27

88 pav. Šurfas 77K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- griuvenų duobė; d- storasienės keramika; e- glazūruota keramika; f-porcelianas; g-frontaliniai kokliai; h-stiklas; j-puodyniniai kokliai; k- plytų trupiniai; l- kaulai

88a pav. Šurfas 77K: a-o radiniai pagal Radinių sąrašo numeraciją RS28-RS 41

89 pav. Šurfas 78K: a- planas; b-P sienos pjūvis;

90 pav. Šurfas 89K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c- radiniai

91 pav. Šurfas 80K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasienė keramika; d-glazūruota keramika; e- frontaliniai kokliai; f- stiklas; g- kaulai.

91a pav. Šurfas 80K: a-c radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 42- RS 44

92 pav. Šurfas 81K: a- planas; b-R sienos pjūvis; c-storasienė keramika; d - .kokliai ir plytų trupiniai; e- kaulai; f - stiklas

92a pav. Šurfas 81K: a-b- radiniai pagal radinių sąrašo numeraciją RS 45-RS 46

93 pav. Šurfas 82K: a- planas; b-P sienos pjūvis.

94 pav. Šurfas 83K: a- planas; b-ŠR sienos pjūvis.

95 pav. Šurfas 84K: a- planas; b-Š sienos pjūvis.

96 pav. Šurfas 85K: a- planas; b-ŠV sienos pjūvis.

97 pav. Šurfas 86K: a- planas; b-P sienos pjūvis.

98 pav. Šurfas 87K: a- planas; b-V sienos pjūvis

99 pav. Šurfas 88K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

100 pav. Šurfas 89K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

101 pav. Šurfas 90K: a- planas; b-P sienos pjūvis

102 pav. Šurfas 91K: a- planas; b-V sienos pjūvis; c- susilydžiusio langų stiklo gabalas ir metalo gabaliukas

103 pav. Šurfas 92K: a- planas; b-Š sienos pjūvis

104 pav. Antroji elektros kabelio tranšėja: a- nuo PV galo; b- buvusios ratinės vito; c- rytinis ofisinis kiemas; d- trasos ŠR atkarpa parke, ant kalvelės viršūnės.

106 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- 6 m; b-18 m

107 pav. Ratinės pastato plano schema

108 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos pjūvis.31- 60 metrai.

109 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- ratinės pamatai 32 metre; b-50 m.

110 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 61-90 m

111 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 73 m; b-82 m

112 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena. 91-120 m

113 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- 92 m; b- 18-114 m; c,d – radiniai (c- RS 47; d- RS 48

114 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos planas. 120-150 m.

115 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- pamatai 120 metre; b-tranšėjos trasa į ŠR nuo ofisinis, parke; c- 140 metras

116 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR sienos planas. 135-215 m.

117 pav. Antrosios elektros kabelio tranšėjos R-ŠR siena: a- tranšėjos 135-215 m vaizdas.; b- PV kalvelės šlaitas, 170-196 m, takų vietose matosi šviesesnis smėlis; c- žvyruoto tako pjūvis tranšėjos ŠR sienoje 170-172 m.

118 pav. 31K perkasa: a-karvidės šiaurritinis galas; b- perkastos ŠV siena

119 pav. 31K perkasa. Šiaurritinė sienos pjūvio planas.

120 pav. 31K perkasa: a- juodasis sluoksnis; b- pirmieji pamatai; c- antrieji pamatai.

121 pav. Tyrinėto ploto planas. Kultūrinio sluoksnio intensyvumas.

ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ KURTUVĖNŲ DVARO SODYBOJE 2006 METAIS PROGRAMA

Šiauliai

2006 08 05

Kurtuvėnų regioninis parakas, dalyvaujantis **PHARE ESS** programoje *Parama verslo plėtrai*, parengė projektą *Šiaulių rajono infrastruktūros plėtra Kurtuvėnų buvusio dvaro sodyboje ir prieigose*. 2005 metais šis projektas buvo priimtas ir jo vykdymas bus finansuojamas iš programos lėšų.

2006 metais numatyta tiesti kelią ir komunikacijas rytiniu, pietiniu ir vakariniu dvaro sodybos pakraščiu, apjuosiant centrinę jos dalį, kur ankstesnių tyrimų metu buvo aptiktas ir tyrinėtas kultūrinis sluoksnis. 1,6 ha plote, kur numatyti žemės judinimo darbai, dar nebuvo kasinėjama, todėl būsimos trasos vietoje būtina atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Numatoma iškasti 50-60 šurfų, kurių dydis 1x1 m., išdėstytų kas 10 m numatomų žemės darbų plote. Jeigu būtų aptiktas kultūrinis sluoksnis, statiniai ar įrenginiai, tose vietose numatoma iškasti standartines gyvenvietės perkasas.

Darbus numatoma atlikti 2006 08 16 – 2005 08 31 laikotarpiu
Archeologinius tyrinėjimus finansuoja Kurtuvėnų regioninis parkas

Priedas:

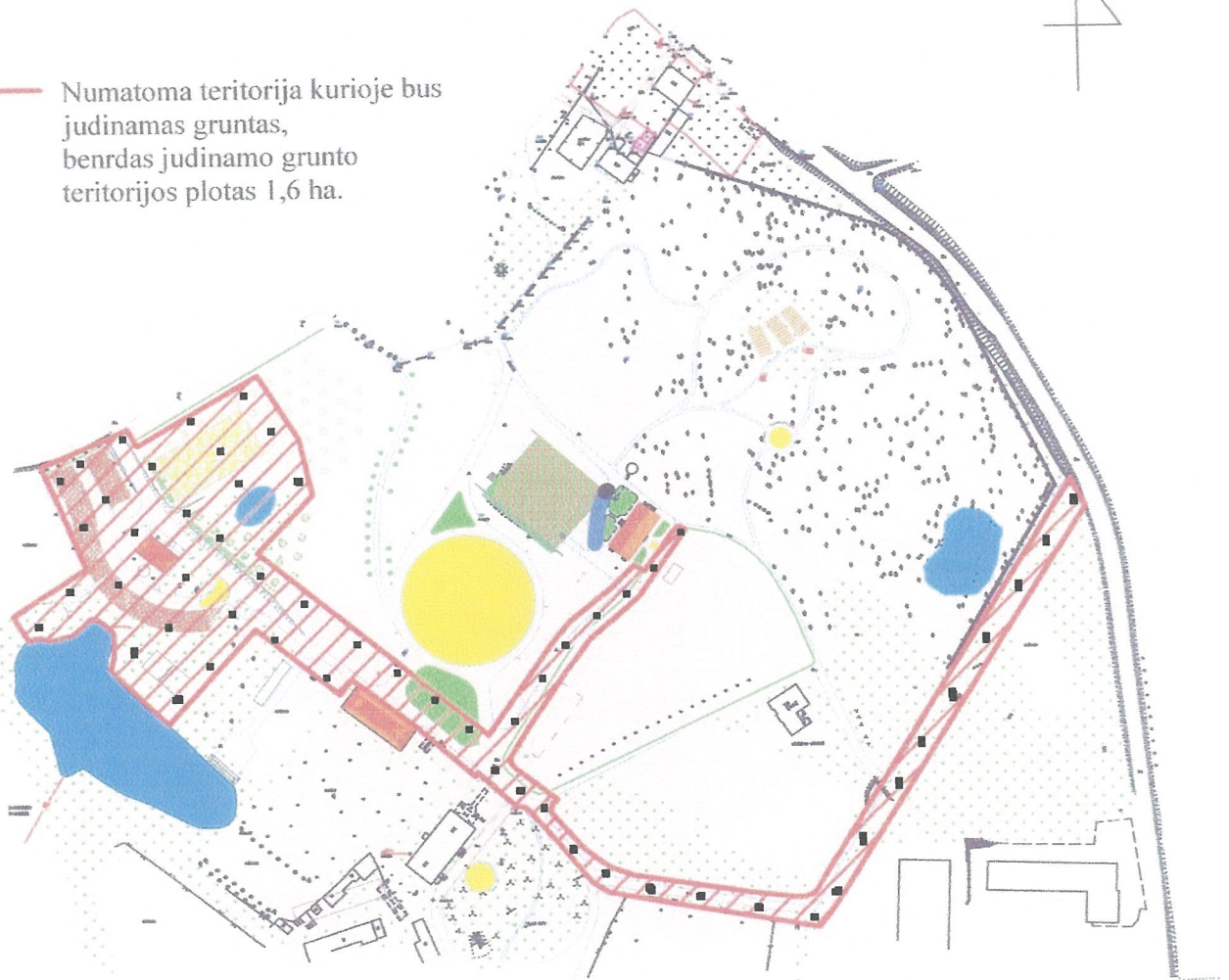
Kurtuvėnų dvaro sodybos planas su numatomų perkasų vietomis

Tyrimų programos autorė **Birutė Salatkienė**
Šiaulių universitetas, Humanitarinis F-tas, Istorijos katedra
P. Višinskio g. 38
76352, Šiauliai
tel. 841 595784
mob. 861440949
Faksas 841 43 27 48
E-paštas

KURTUVĖNŲ DVARO SODYBOS REKONSTRUKCIJOS PLANAS SU
ARCHEOLOGINIŲ KASINĖJIMŲ RIBOMIS 2006M

— Numatoma teritorija kurioje bus
judinamas gruntas,
benrdas judinamo grunto
teritorijos plotas 1,6 ha.

■ Numatomos šurty vietos

Leidimas galioja iki 2006-11-30

L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2006-08-19 Nr.165
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **B.Salatkienei** vykdyti Kurtuvėnų buv. dvaro sodybos (G112K) teritorijos, Šiaulių raj., **archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus,** taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Archeologinių tyrimų Kurtuvėnų dvaro sodyboje 2006 metais programa, 2006-08-05, Nr.165.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis

Mokslinės archeologinės komisijos
pirmininkui

2007-06 -28 Nr. 265

DĖL ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ PERDAVIMO

Archeologė Birutė Salatkienė Kurtuvėnų dvaro sodybos 2006 metų tyrinėjimų metu surinktus archeologinius radinius, 48 vien., ir masinę medžiagą, 797 vien., jų fotografijas, aprašus bei tyrimų ataskaitą perdavė Šiaulių „Aušros“ muziejui.

Direktorius

Raimundas Balza